

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
mali oglaš po 1.50
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2.50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dnevo po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2329

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekalni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Splendid isolation ...

Zadnja kriza je med drugimi prinesla tudi to dobro posledico, da je med odločujočimi politiki naše države kot nekaka communis opinio prišla na dnevni red debata o tem, ali ima Pribečevićeva stranka sploh še kak tehničen razlog do obstanka in ali je Pribečević in Jerjav krog somišljenikov politično gibanje, ki ima nekaj, kot druge stranke, programatičnega v sebi, kar ga ravno razlikuje od drugih. Vprašanje se je stavilo povsem upravičeno, ker pomeni ta debata hkrati razmotrivanje o konsolidaciji naše politike sploh in o tem, v kaki smeri zahteva jugoslovanska politika, da se razvijajo stranke. Že sedaj pa je del te evolucije pred nami kot nepobiten rezultat, namreč: Jugoslovanska politika zahteva programatične stranke; po Pašičevi smrti je bilo konec osebnega režima in diktata. Kdor drugače brodari, je izgubljen!

Pribečevićeva stranka je morala nujno za-jadrti na ta pristan osamelosti in brezpomembnosti, v kateri se sedaj nahaja, ker je brez programa in sloni še vedno na osebnem režimu. Brez programa: To priča vsa njena zgodovina; oziroma edini program: Oblast! Naj dokazuje? Samo nekaj zgodovinskih reminiscenc!

Pri debati v ustavotvorni skupščini je bil ravno ta krog tisti, ki je s satansko besnostjo in vztrajnostjo prepričeval sebe in druge, da v državi ni Slovencev in Hrvatov, da smo etnično en narod. Zato naj vlada najstrožji centralizem. V suhih letih opozicije so se ti ljudje postavili na čelo prečanske fronte, iznašili naenkrat Hrvate in Slovence in začeli organizirati odpor proti — Srbom. V debelih letih vladanja so, ker jim končno niti državna oblast in nje zloraba ni pripomogla, da bi se številčno obdržali, organizirali bojne organizacije, da je svoboda vsakega državljana že visela na kocki. V grenki opoziciji gre stranka zopet na prižnico svobode in parlamentarizma, proklinja, kar je prejce blagoslavljala. A ko tudi ta preokret ničesar ne pomaga, predlaga tudi formalno — diktaturo! V vladnih letih zagovarja preobdavljenje prečanskih krajev in se hlina Srbom, v opoziciji deluje proti delu vlade, ki začne zednačiti davke! Skoki sem — skoki tja, čez noč, brez obotavljanja, vse pa le radi oblasti! Radi strasti po goli oblasti je bila stranka že rojena; saj drugega razloga ni bilo, ko se je Pribečević ločil od Davidoviča!

Nad vse obupna, na drugi strani pa klavrna je bila pa vloga slovenskega dela SDS, predvsem pa po zadnjih volitvah. Slovenskemu volivcu morajo biti še v spominu neslanosti, s katerimi je ta stranka tedaj agitirala. Davidoviča so izrabljali, Davidovič naj je prosil Slovenijo, da voli Jerjavovo stranko. Davidovič naj bi bil mož bodočnosti, v katerega vladi naj bi bil tudi slovenski repek SDS. Vse se je — izjavilo. V prvem hipu po paniki 11. septembra in vladni zmagi je stranka izgubila celo orijentacijo. Hotela je zapustiti Pribečevića in se prisloniti k Davidoviču; zato je moral Jerjav v ozadje, Kramer in Pivko pa v ospredje, čes: Davidovič ju ima rajši kot Jerjava. Vse zaman! Četudi pa je v strankah, kadar izgube orijentacijo, navadno že višek krize in se začne pot, ki vodi do razpada, je slovenska SDS še enkrat sama sebe prekosila. Ker z Davidovičem ni šlo več, je pošiljala med zbežane pristaše zadnjo trohico nade — da dobimo vlado z generalom. Riskirala je torej še zadnjo karto, ki pa jo je spravila ne samo ob zadnji minimalni kredit, ampak jo v parlamentarni državi enostavno odstavila z dnevnega reda.

Tu mora sedaj spregovoriti slovenski volivec, tu mora pokazati, če niso šli zadnji dogodki prav od Pašičeve smrti brez odmeva mimo njega; tu mora izpričati svojo politično zrelost, ki pri nobenem narodu ne dopusti, da bi si kdo vzel varanje za političen program. Tu mora zastaviti nove moči in se preorijentirati, če mu je kaj na tem, da sodeluje aktivno pri javnem življenju, državni upravi, državi in samoupravah sploh. Tu mora z eno besedo dokazati, da je politično zrel državljani, katerega cilj ne more biti živeti v stranki brezpogojne osamelosti in neupoštevanja!

Kdor pa misli, da bodo Pribečeviće in morda Jerjavove jeremijade nad Davidovičem, »Jutrovo« psovanje radikalov, muslimanov in Slovenske ljudske stranke lahko izpolnile njegovo politiko, predstave o vladi, politično obzorje, mu skratka zadostijo kot Slovincu in državljanu, ta se je sam odpovedal politični

SLS in dr. Korošec v svetu

Razgovor „Slovenčevega“ dopisnika s Sirom Arturjem Evansom

M. A. Chr. London 25. febr.

Sir Arthur Evans je dal Vašemu dopisniku specijalen intervju o vplivu Slovencev na razvoj političnega, gospodarskega in kulturnega življenja v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev.

»Slovenec,« mi je dejal ta vplivni Angličan, »so jako razboriti, solidni in nadarjeni. Spoznal sem jih še kot mladenič, ko sem l. 1875. prvič potoval po jugoslovanskih deželah zaradi znanstvenih proučevanj. Njihov način življenja, njihova napredna civilizacija mi je že tedaj imponirala; in dobro se spominjam vtisa, ki sem ga dobil, ko sem z Dunaja došel v Maribor in stopil na slovenska tla. Dasi se je dalo shajati z nemščino, sem vendar opazil, da se vsak raje poslužuje narodnega jezika. Povsodi je bil red in snaga, tudi tam, kjer je bila revščina. Pismenost je bila že tedaj v Sloveniji na visoki stopnji.

Ni me torej iznenadilo, ko sem za časa mirovne konference v Parizu, po svetovni vojni, našel tankaj elito slovenskih intelektualcev in rodoljubov. Med njimi se je posebno odlikoval dr. Korošec kot neomajni predstavnik svojega naroda. Bil sem pozval italijanske delegate, da se sestanemo z dr. Korošcem, da skupno pretresamo celo vprašanje italijansko-jugoslovanske razmejitve. Toda dr. Korošec ni bilo mogoče premakniti z njegovega stališča. Ne spominjam se, da bi bil kdajkoli slišal koga tako odločno govoriti, kakor je tedaj govoril dr. Korošec z Italijani. Občudoval sem ga. Dejansko je bil tedaj v Parizu nam vsem težko in vsi smo čutili svojo odgovornost.

Sir Arthur Evans, zgodovinar, numizmatik in arheolog svetovnega glasu, čegar izjave o Slovincih prinašamo zgoraj, in bil je jugoslovanskih deželah od časa Krivošijske ustaje l. 1882., ko so ga avstrijske oblasti v Dubrovniku zaprle, čes da podpihuje ustaše. Resnica je pa bila ravno nasprotna: Sir Arthur Evans je kljub svojim simpatijam za tankajšnje slovansko prebivalstvo letemu svetoval, naj opusti nameravani upor, ker je v naprej vedel, da ne more uspeti.

Avstrijskim oblastem je bilo jako neljubo, ne le da je mladi učenjak Evans, ki je stalnoval v svoji lastni hiši v Dubrovniku, občeval z bokeljskimi poglavarji, nego tudi zato, ker se je moglo zaradi njega čitati v dunajskih listih vse, kar se je dogajalo na dunajskih obali — po »Manchester Guardianu«. Evans je namreč velikemu liberalnemu listu redno pošiljal dopise baš o onem, kar bi bili Avstrijci radi ohranili tajno.

Po golem slučaju se je tedaj pripetilo, da je angleško brodovje prav v tistih dneh onsko Gruz. To je dalo povod govorici, da je isto na Evansovo prošnjo pripeljalo za Krivošijske orožje. Avstrijske oblasti so Evansa pozvale, naj zapusti avstrijsko ozemlje v roku 24 ur. Toda ko se je vkrcal na ladjo, so ga ustavili in odvedli v staro dubrovniško trdnjavo. Nad vhomom je stal v velikih črkah napis: »Condannati« — Obsojeni. Sedem tednov je prebil Evans v prostorni, toda goli celici, kjer so bile pripravljene verige, ako bi se poizkušal na kakoršenkoli način upirati. Priprav za pisanje mu niso dovolili, pač pa je z lastno krvjo napisal nekoliko besed svojim

meni je posebno ljubo, da se dr. Korošec in njegova stranka danes v vedno večji meri udeležujeta državnih poslov, ker slovenski element jamči za zanesljiv napredek in pri naša srbsko-hrvatskemu delu jugoslovanskega naroda svoje posebne lastnosti. Država je mlada in ni dvoma, da je treba mnogo storiti in mnogo popraviti.

Kar se tiče zunanje politike, mora Marinkovičev pakt s Francijo pozdraviti vsak ljubitelj miru in vsak ljubitelj Jugoslovana. Nihče ne more zameriti podpisnikom tega pakta.

V vprašanju italijansko-albanskih odnosov, mislim, da ni razloga za bojazen. Albanški narod dobro poznam; nikdar ne bi dopustil, da bi tuja sila zaposedla njegovo deželo. Svobodno se more prepustiti Albancem, da se sami branijo; in naj bi začelo tudi padli pod tuj jarem, to ne bi doigo trajalo.

Zelo sem se razveselil, ko sem čital, da se je rok za obnovo jugoslovansko-italijanskega pakta podaljšal. Obe sosedski državi morata imeti samo korist od dobrih medsebojnih odnosov.

Belgrajska tendenca, ki se v zadnjem času manjša, za prijateljski stik z Sofijo, mora obroditi dober sad.

Kar se pa tiče jugoslovanskega izhoda na Egejsko morje, mora vsak priznati, da je to za Jugoslavijo dejanska potreba; a najidealnije bi bilo, ako bi se mogle zgraditi dve progi na Solun, ena grška in ena jugoslovanska.

prijateljem. Jetničar, Jugoslovani, je rad poskrbel, da je prišlo pismo v prave roke. Na posredovanje lorda Salisburyja je cesar Franc Jožef končno odredil, da se Evans izpusti na svobodo. Mladi znanstvenik je nato takoj od-potoval na Angleško.

A dasi se Evans za dobe avstroogrške monarhije ni mogel več vrniti v te kraje, vendar ni nikoli zanemaril usode južnih Slovanov. Ko je zavihrala svetovna vojna, je bil Sir Evans med prvimi poborniki za Srbijo s peresom in delom.

Po svojih arheoloških najdbah in odkritjih je postal Arthur Evans prva avtoriteta v Angliji in morda na vsem svetu za helenske starine. S svojim izkopavanjem na Knosu si je stekel večno slavo in prejel častna priznanja od skoro vseh evropskih akademij. Nedavno so ga pozvali, naj končno izreče svojo sodbo o avtentičnosti najdb v Glogelu na Francoskem. Njegovi dve pismi v »Timesu«, v katerih pobija mnenje Salamona Reinacha, sta za vsikdar rešili ta mučni spor.

Zivljenje Sira Arthurja Evansa daje zgled ogromne delavnosti. Kadar ni zaposlen z izkopavanji v Grčiji, gospodari na svojem krasnem posestvu blizu Oxforda, ki je eno najlepše urejenih v Angliji. Tu se peča tudi s svojimi znamenitimi umetnostnimi in zgodovinskimi zbirkami. Njegova rezidenca »Yolbury« je središče kulture in znanosti. Tam je ljubozni gospodar imel v gostih mnoge znamenite evropske moze, državnike in znanstvenike, med temi tudi pokojnega dr. Jovana Cvijica, ki je bil očaran, da je našel v klasiku Evansu tudi odličnega slavista.

Austrija - k sovražnikom Italije

v Dunaj, 27. febr. (Tel. »Slov.«) V povse nih krogih se ne veruje, da se bo italijanski poslanik Auriti vrnil na svoje dunajsko mesto, tudi če pri njegovem odpotovanju ne gre za njegov odpoklic. V zadnjem času se je Auriti večkrat pritoževal pri avstrijskem zunanjem ministrstvu radi časopisnih člankov ali manifestacij za južno Tirolsko; zunanje ministrstvo pa mu je odgovorilo samo, da avstrijska vlada na tisk ne more vplivati, ker ob stoji popolno tiskovna svoboda. Številne manifestacije na Dunaju in v inozemstvu so v zadnjem času čisto vznemirjale v Avstriji živeče

pameti, izrekel sam nad seboj obsodbo politično v zapuščenost obsojenega človeka, ki mu je politično razmišljanje — deveta briga. Mi smo spregovorili pravočasno.

in organizirane italijanske fašiste. Zvezni kancelar dr. Seipel se je tudi potrudil, da je poskrbel za kolikor mogoče tih potek teh manifestacij, ki pa so v prosti republiki niso mogle popolnoma prepovedati Dr. Seipel je sedaj izpostavljen celo napadom tiska lastne stranke, posebno na Tirolskem, radi svojega »nadkorektnega« obnašanja. Krščansko-socialni »Tiroler Anzeiger« zahteva: Če se radi južne Tirolske že ne more iliti preko Društva narodov, da ga ne razbijemo, pa vendar lahti o manifestacija avstrijskega naroda v obliki ljudskega glasovanja pove svetu, kakšna zveza je med usodo južne Tirolske in Društvom narodov. Dokler krvavi južna Tirolska v suženjskih verigah, mora biti prostor Avstrije pri sovražnikih Italije. — Avstrijski zunanji urad demantira vest, da je poslal visokega uradnika s specijalno misijo v Rim.

Hoover,

državni sekretar za trgovino Zed. držav Sev. Amerike. V Evropi je znana osebnost v vseh gospodarskih krogih. Pripada republikanski stranki. Sedaj kandidira za predsedniško mesto. Nedavno je izrazil, da namerava nadaljevati politiko predsednika Coolidgea.

Oborožena Italija za razorožitev - drugih

v Milan, 27. febr. (Tel. »Slov.«) »Popolo d' Italia« izjavlja znova, da Italija ne bo pristala ustvarjanju južnotirolskega vprašanja. List se obrača z najostrejšimi besedami proti temu, da je predsednik Sveta Društva narodov zopet načel monostrsko afero, ki se je mednarodno napihnila po prizadevanju Francije in male antante in ki je indirektno naperjena tudi proti Italiji. Ker je stvar radi zapletitve po Madjarski in radi uničenju orožja popolnoma v redu in ker v stvari ne zadeva nobena odgovornost italijanskih železniških oblasti, je preiskava po Društvu narodov popolnoma brez koristi. Prej nego se mala antanta more ogorčiti proti Madjarski, mora najprej sama izvršiti svojo dolžnost razorožitve. Po razorožitvi razoroženih se mora izvršiti tudi razorožitev oboroženih. Dokazano je, da mala antanta vzdržuje premočne vojske, da kljubuje duhu Društva narodov. Mala antanta naj se spomni, da eksistencija njenih treh držav temelji izključno na italijanski zmagi. Pariski tisk ne sme pozabiti sistematičnih in neprestanih transportov orožja iz Toulona v Jugoslavijo. Italijani zadevajo tudi v Abesiniji in Libiji ponovno na francoske transporte. »Lavoro d' Italia« zahteva, da se mora pojasniti, ali ni v Avstriji brez vseh geografskih, gospodarskih, političnih ali etnografskih vzrokov ustvarjena južnotirolska iredenta manever, izveden po naročilu neke druge države.

Fašizem škandalozno zapravlja,

pravi kardinal Gasparri.

v Rim, 27. febr. (Tel. »Slov.«) Fašistični »Tevere« objavlja silen napad na kardinala državne tajnika Gasparrija, ki je ponovno nastopil kot hud nasprotnik fašizma in zaen prijatelj in zaščitnik ministrskega predsednika Nitti in bivšega voditelja katoliške ljudske stranke dona Sturza. Kardinal Gasparri je še pred kratkim zopet pokazal svoje zadoščanje o tem, da papež sedaj fašizem ravno tako slabo sodi, kakor on sam. Gasparri je svojim obiskovalcem obirno poročal o italijanski gospodarski krizi, ki jo je predvideval, in izjavil, da italijanski narod zelo trpi pod davčnimi bremenmi, dočim je fašizem zakrivil škandalozno zapravljaje. Kardinal zastopa mnenje, da tako stanje ne more več dolgo trajati, na trajanje režima se ne more nihče zanesti. Bog ve, kam pelje. — Fašistični organ radi tega silno napada kardinala.

Mali mož na prste stopi

v Budimpešti, 27. febr. (Tel. »Slov.«) Budimpeštanski listi so danes očitno na višji migljaj začeli s kampanjo proti Društvu narodov. Bethlenov list »Budapesti Hirlap« izjavlja, da je predsednik Sveta Čeng Lo svojo oblast daleč prekoračil. Ta kitajski diplomat, o komur se niti ne ve, katero kitajsko vlado zastopa, je kršil suverenost Madjarske. Razločujeta se lahko dve vrsti držav: države zmagovalcev s polno suverenostjo in premagane države z omejeno suverenostjo. »8 Uhr Blatt«, ki je tudi blizu vlade, svari, da bi se med narodi obdonavskih držav že itak obstoječe sovražstvo poostriilo, in zahteva, da velesile napravijo konec hujšanju držav male antante.

ORIGINAL LUTZ PEČI
PATENT
LEPE-DOBRE SOLIDNE
Šmajtni oklep
Jedro kamni
MALO GORIVA, DOLGA
PRIJETNA GORKOTA
Zaloga:
INŽ. GUZELJ
Ljubljana-Šiška, Jernejeva 5.
(dve hiše pod Celovsko cesto 58)
PROSPEKTI
DOMAČA PRIZNANJA
LUTZ PEČI

L. Mikuš - Ljubljana
priporoča svojo zalogo dežnikov,
solnčnikov in sprehajalnih palic
Popravila točno in solidno

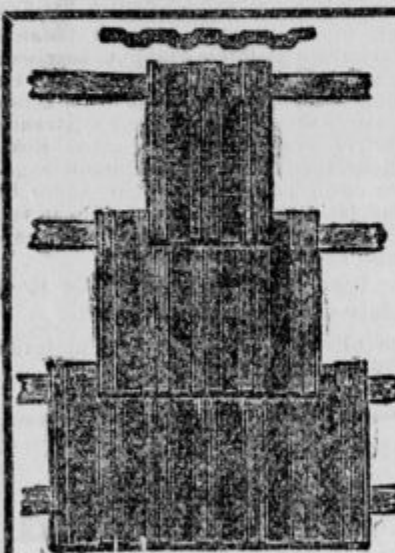
„Spectrum“ d. d.
Inž. Kopista, Dubsky in Krstić
tvornica ogledal in brušenega stekla
Ljubljana VII
Medvedova ulica 38, telefon 343
Zagreb, Beograd, Osijek. Središnjica: ZAGREB
Zrcalno steklo, portalno steklo, mašinsko
steklo 5-6 mm, ogledala, brušena v vseh
velikostih in oblikah, kakor tudi brušene
prozorne šipe, izbočene plošče, vstekljevanje
v med. Fina, navadna ogledala.

NOVOSTI

za plašče
in kostume
ravnokar došle!

A. & E. Skaberne
Ljubljana, Mestni trg štev. 10.

Odlikovana z zlato diplomo!

Prihranili bodete 40% na
stavbenem lesu, imeli pa ce-
nen, lahek in dober krov,
ako pokrijete hišo z glasovito
dvojno zarezo opeko

„BOHN“

Zahtevajte vzorec in ponudbe
od parne pekarnice

„Bohn“ - Vinkovci

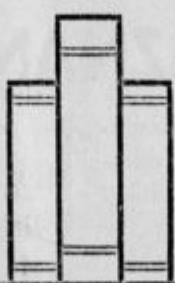
Pazite na znamko „Bohn“!

Patent „Bohn“
Štev. 253

Kupim stalno vsako množino kostanjevega
taninskega lesa - smrekove
škorje, cele
in zdrobljene, smrekove hmelove droge, rabljene sode od stroj-
nega in jedilnega olja, v dobrem stanju, po najvišjih cenah.
Akreditivno plačilo.

FRANC OSET - Sv. Peter v Savinjski dol.

SALDA-KONTE
ŠTRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri,
vezane vloge po dogovoru brez vsakega odbitka. — Svoje
prostore ima tik za frančiškansko cerkvo v lastni palači,
zidani še pred vojsko, iz lastnih sredstev. — Poleg jamstva,
ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno pre-
moženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z
neomejenim jamstvom za vloge vsi člani z vsem svojim
premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 120 milijonov dinarjev

INDUSTRIJA GVOŽDJA D. D. ZENICA

išče za svojo valjarno (Walzwerk) in sicer za progo za srednje in
surovo valjanje (Mittel- und Blockstreke) za čimprejšnji nastop

enega prvega valjalca (Vorwalzer)
tri podajalce (Vorstrecker)
enega skrčevalca (Stauher)
enega povlačilca (Überzieher)

Prvi valjalec more biti event. oženjen, ostali pa morajo biti
brezpogojno **neozeleni**. Ponudbe naj se pošljejo
ravnateljstvu tovarne v Zenici, Bosna

Priporoča se Vam,
da si pri nakupu **pohištva**
ogledate prvovrstne spalnice, jedilnice, kuhinje in dr. pohi-
štvo. Cene konkurenčne. Točna postrežba. Zahtevajte cenik.

ANDREJ KREGAR tovarniška zaloga
pohištva
ŠT. VID nad Ljubljano (nasproti holodvoru Vizmarje)

ZIVINOREJCI! TRGOVCI! POSESTNIKI!
Čitali ste včeraj in čitali boste jutri, kako obvarujete svojo živino, govedo,
konje in prešiče pred obolenjem in kako jo ozdravite, če oboli, z:

„ALMAFLOROM“

najboljšim, najhitrejšim in najzanesljivejšim sodobnim in v stotisočih
primerih preizkušenim preparatom.

Naše preparate »ALMAFLOROM« za govedo, »ALMAFLOROM« za konje,
»LA FLEUR« za govedo, »HALF« za prešiče in »URINOT« za govedo in
konje uporabljajo danes že vsi živinorejci v Evropi. Na tisoče je priporočil.

Čitajte samo sledeča:

Preizkusil sem v mnogih slu-
čajih Vaš prašek proti napenja-
nju in proti koliki in sem v naj-
krajšem času ugotovil najlepše
uspehe celo v najtežjih slučajih.
Dalje sem ugotovil, da delujejo
ti praški pri trajnem uporablja-
nju tudi kot izvrstno varovalno
sredstvo proti obolenju. Pri red-
ni uporabi se niti pri konjih, ki
so zelo močno podvrženi koliki,
ta nevarna bolezen nič več ne
pojavlja. Vred tega bom pripo-
ročal iz lastne izkušnje to iz-
borno sredstvo vsem konjerej-

cem in posestnikom konj. — Z
odličnim spoštovanjem

A. Urban Baron,
kapetan v p.

Preizkusil sem v lastnem go-
spodarstvu v dveh slučajih Vaše
zdravilo »HALF« proti svinjski
vročici in sem ugotovil, da de-
luje izredno učinkovito. Pošljite
mi takoj še 24 zavojev, ker mi
je zaloga že posla.

Matija Schiefer,
trgovec v Sv. Petru n. R.

Naše preparate mora imeti v zalogi vsak moderen trgovec. Kdor jih že
nima, naj jih nemudoma naroči. Edina zaloga za Jugoslavijo:

„GOVEDOMEDIKA“

Jugoslovanska razpošiljalnica preparatov za govedo, konje in
prešiče iz lekarne »Pri sv. Antonu«. Maribor, Kopališka ulica 11.

Avtomobilisti pozor! Avtomobilisti pozor!

„ELIKSIR“

Najnovejši izum za prihranek 20-30% pogonskega sredstva,
brez škodljivosti napram motorju v vsakem oziru. Povečava moč
eksplozije in sežge vse ostanke goriva tako, da je motor vedno čist.
Povzroča lahek pogon pri mrzlem motorju in ne greje stroja več
kakor če vozite z navadnim gorivom. To vse Vas bo napotilo, da
preizkusite tudi Vi to nedosegljivo pomožno sredstvo, katero
se stavlja 1 gram na vsak liter bencina, to je pri 10 litrih
3-30 Din medtem ko znaša prihranek 10-14 Din pri isti kvantiteti.

Samoprodaje za Slovenijo:

TRIUMPH-AUTO družba z o. z.
LJUBLJANA

Aleksandrova cesta 3 - telefon 2187

Celovška cesta 38 - telefon 2663

MARIBOR

Frančiškanska ulica 13 - telefon 133

CELJE

Celjska avto- in strojna delavnica d. z. o. z.
Ljubljanska cesta 11

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzotav. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000.—, vloge nad Din 250,000.000.—

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2½% vojne odškodnine
in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo **srečk Državne razredne loterije.**

Lep uspeh Slovencev v smučanju

Smučarske tekme v Felsbergu na Badenskem.

V Felsbergu na Badenskem so se vršile v nedeljo prvenstvene smučarske tekme, katerih so se na povabilo udeležili tudi jugoslovanski smučarji. Snežne razmere so bile precej neugodne. Izid tekem je bil sledeči: Na 18 km je bil prvi Vinja Raegen v 1 uri 28 minut 20 sekund, drugi je bil Finex Jareinen, tretji Švicar Bussmann. V starostnem razredu je zmagal dr. Stanko Kmet v 1 uri 21 minut. Drugi je bil Bavarec Hugo Bauer, tretji Avstrijec Schweitzer. Od jugosl. zimsko-sportne zveze sta se na povabilo udeležila dr. Stanko Kmet in ing. Janko Janša.

Dve novi palači v Ljubljani

Pokojninski zavod za nameščence je prišel lansko leto z zgradbo velike štirinadstropne stanovanjske palače na Miklošičevi cesti. Zgradba naglo napreduje, kar je razvidno tudi iz naše slike. Poslopje ima v pritličju osem trgovinskih lokalov. V kleti bo prostor za skladišča. V prvem nadstropju sta dve veliki stanovanji po 6 sob z vsemi pritliklinami in eno stanovanje s tremi sobami, ravno tako z vsemi pritliklinami. V drugem nadstropju je eno stanovanje s šestimi sobami, dvojne stanovanj s tremi sobami in eno stanovanje z dvema sobama, z vsemi pritliklinami seveda. V tretjem nadstropju je eno stanovanje s štirimi sobami, dvojne trisobnih stanovanj in eno dvesobno, s pritliklinami. Dalje je v tem nadstropju dvojne stanovanj za samce. Stanovanji obstojita vsako iz dveh sob, predsobe in kopalnice. V četrtem nadstropju je eno štiri-sobno, dvojne trisobnih, eno dvesobno in dvojne samskih stanovanj, kakor v tretjem nadstropju. V podstrešju je pralnica, dalje velik umetniški atelje, združen s stanovanjem ter eno stanovanje z dvema sobama. V poslopje bosta montirana dva lifta in sicer eden za osebni, eden pa za tovarni promet.

Načrte za zgradbo je izdelal arhitekt ing. Vladimir Šubič, ki vodi tudi nadzorstvo pri gradbi.

Na pročelje prida velik kip sv. Martina,

delo ak. kiparja Lojzeta Dolinarja. Zgradba bo popolnoma gotova meseca julija in se bodo stranke vselile dne 1. avgusta.

Stanovanja in lokali bodo definitivno dodeljeni prihodnji teden.

Pripomniti moramo, da palača ni namenjena uradnikom Pokojninskega zavoda, temveč vsem reflektantom za stanovanja in lokale. Stanovanja in lokali so opremljeni zelo udobno in predstavljajo trajno vrednost.

Gradbo stavbe je dovolil minister dr. Gosar, medtem ko je njegov prednik gradbo oviral. Stavba bo veljala šest milijonov dinarjev. Zidarska in krovna dela izvršuje »Stavbena družba«.

Poslopje ima še dvorišni trakt, v katerem je dvojne stanovanj za dva hišnika.

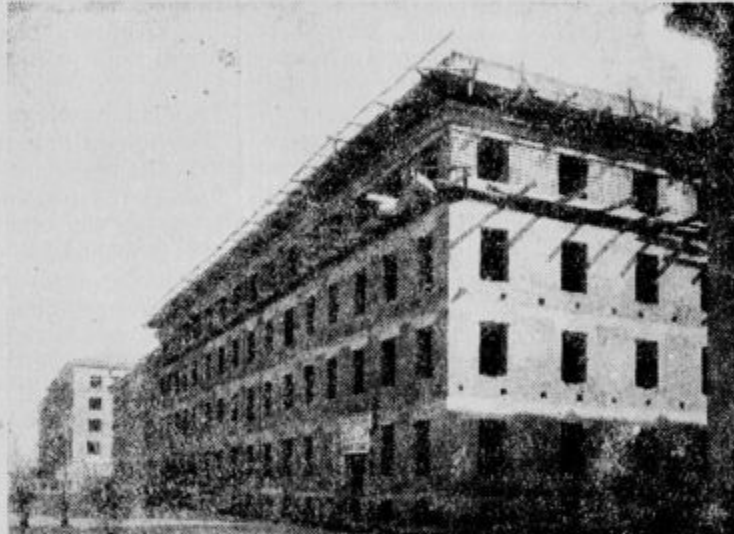
Na Miklošičevi cesti nastaja še ena velika palača, ki bo brez dvoma povzdignila lepoto te ceste. Palača Delavske zbornice je trinadstropna zgradba. V njenem pritličju bo nastanjen urad Delavske zbornice, prosvetni odsek zbornice, Borza dela, Inspekcija dela in izseljeniški urad oblastnega odbora ljubljanskega. V tej zgradbi bodo dobile svoje zatočišče tudi pri Delavski zbornici registrirane strokovne organizacije. Nastanjene bodo deloma v pritličju, deloma v prvem nadstropju. Ostali del I. nadstropja, II., III. nadstropje in podstrešje je pa določeno za stanovanja, katerih bo 30.

Suteren palače bo pa sprejel pod svoje okrilje brezalkoholno gostilno, delavsko kuhinjo in delavska prenočišča. Na velikem dvorišču zgradbe pa se bo dvigala lična dvorana, v obsegu 280 m², z modernim odrom za predstave. S tem se bo odpomoglo velikemu pomanjkanju prostorov za predstave delavskih odrov.

Celotna stavba je proračunjena na sedem milijonov dinarjev. Fundament za zgradbo je dal dr. Gosar, ki je določil z odlokom od 17. februarja 1927 opr. št. 1806 v ta namen 1.500.000 Din. Istotako je podprl to akcijo dr. Miovič, ki je dovolil posojilo pod ugodnimi pogoji v znesku 1.800.000 Din. Ostanek se bo pa kril z letnimi doplačili Delavske zbornice.

Palača Pokojninskega zavoda.

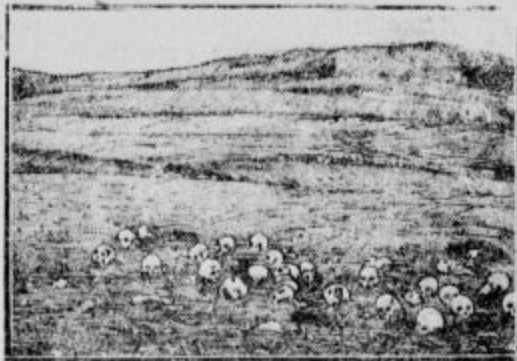

Palača Delavske zbornice.

Skozi zanimivo deželo

Prinašamo odlomek iz spominov gđe. E. Kozlove, sorodnice znamenitega ruskega raziskovalca, ki ga je spremljala kot nagačevalka ptic na triletnem potovanju skozi Mongolijo. Gđe. Kozlova je imela predavanje v moskovskem Geografskem Društvu in je bilo objavljeno poročilo v »Večerni Moskvi«.

Moje prvo potovanje — tako pripoveduje Kozlova — mi je predločilo, kako velikanska

Dolina smeti.

Nizu glavnega mesta Mongolije. Urge, kamor mečejo mrtvece, kjer jih požrejo do kosti psi. Dolina je dolga 20 km in je vsa pokrita z lobanjami in okostnjaki. Kozlov jo je prehodil na konju z veliko težavo.

dežela je Azija, posebno Mongolija. V Kentejskih hribih severno od Urge vidi človek neskončna stemenja, divje skale, spodaj pa košate borove gozdove. Svetla gorska pobočja padajo v divje temne soteske. Nikjer ni nobe-

nega človeka. To je nenavaden pogled za vsakega, ki je dozdaj poznal samo kulturne evropske dežele. V Mongoliji sploh ni mest. Edina središča so budistiški samostani s šolami, okoli katerih se razvija trgovina in obrt. Na našem potovanju smo našli veliko dragocenih zgodovinskih spomenikov. V dolini Hangaj smo ostali tri mrzle mesece, ko ni bilo misliti na pot. Sli smo dnevno na lov, da vjamemo in nagačimo redke planinske živali. Zabeležili smo na zemljevidu izvor reke Orhon in sploh smo delali vsak dan. Bivali smo v šotoru, kjer je bilo lepo toplo radi neprecenljive male železne pečice. Naši zaboji so nam služili kot mize za njige, zvezke in fotografije, katere so nas spominjale na daljino domovino. Toda severo-zapadni sneženi viharji so vedno nagajali po dnevu in ponoči. Leden veter je sibal droben sneg skozi stene šotora iz klobučevine in upihoval sveče. Rešili smo morali naše dnevnike. Rano v jutro smo imeli vedno 15° C pod ničlo. Lasje so primrzli k blazini med spanjem in smo jih morali odtrgati, če smo vstajali.

Poleg, v bližini vročega studenca, so stanovali ubogi Mongoli. Zvečer so spali ljudje skupno s teleti, brejimi ovčami in malimi jaki (košat azijski bik). Mongoli spijo goli, zaviti v kožuhe. Mala deca je sploh naga in se ne boji mraza. Goli podijo po snegu živino, ki se pase par kilometrov daleč, goli veslajo na kosu leda po razburkani gorski reki.

Začetkom pomladi l. 1926. v marcu smo odšli na jug k vznožju Gobijskega Altaja. Tam sem se ločila od ostalih. Z enajst velblodi in tremi konji sem opazovala prihod ptic-selivk. Že drugi dan sem imela hude izkušnje. Pre-

nočili smo sredi puščave skoro brez vode. Zjutraj smo pohiteli k vodnjaku. Toda kmalu se je pričel vihar. Živina ni mogla naprej v gostem snegu. Mongolski vodniki so postali zmedeni. Venomer so se obračali zdaj v to zdaj v ono smer in so končno priznali, da se jim »vrti v glavi« od vetra in mraza. — Vprašaj mašince, so mi rekli, da ne bomo poginili. Mislili so na mojo busolo, morski kompas, s katerim sem risala zemljevide. Busola je določila jugo-zapadno smer in sem jaz prevzela vodstvo. Koračali smo pet ur v temi. Sneženi vrtinci so nam jemali vsak vid. Lepe kocinaste velblode glave so postale debeli sneženi griči. Psi so cvilili in padali vznok. Ob 6 se je sprednji velblod vlegel, nobeni sunki in prigovarjanje niso pomagali. Niemu so sledili ostali velblodi, ki so vedno slabše in manj razumni kot njihov vodja. Morali smo prenočiti. Veter nam je skoro odnesel šotor, in končno smo zaspali izmučeni, prezebli, brez vsakega čaja. I ačno živino smo pokrili z odejami, da ne bi zmrznili. Nihče ni spal, ker smo se bali, da nas bo burja zasula. Ob zari smo skočili ven. Mongoli so takoj ugotovili, da nas »mašince« ni varala. Zaželeni vodnjak je bil samo 5 km daleč.

Moje delo je dobro uspevalo. Natančno sem zarisala obrežje velikega jezera. premerila njegovo globoko in zbrala do 400 ptic ter kakih 20 večjih sesalcev, divjih oslov, antilop, planinskih kozlov in jarcev. Zdaj, ko so pozabljene vse težave, se mi zdi prosto, popotniško življenje najlepša in najbolj svetla doba mojega življenja.

Požar v Žužemberku

V petek, 24. t. m., je na vse zgodaj izbruhnil ogenj na žagi g. Jakoba Dereanija, trgovca v Žužemberku. Žaga je stala globoko v dolini Krke med trgom in vasjo Prapreče. Zato ognja ni nihče opazil, dokler ni poslopje gorelo s polnim plamenom. Šele odsvit ognja je zbudil ob treh zjutraj nekatere tržane, ki so spravili po koncu tudi požarno brambo. Preden pa je ta dobro stopila v akcijo, je žaga do tal pogorela. Vsa sreča je, da je bilo vreme dokaj mirno, drugače bi gotovo postal plen ognja tudi zraven stoječi mlin istega gospodarja. Saj je škoda že itak ogromna in je po zavarovalnici le minimalno krita. Kako je nastal ogenj, ni znano; domneva pa se, da delavci, ki so po dnevu v peči kurili, zvečer, ko so šli z dela, niso ognja pogasili oziroma peči dosti varno zaprli, vsled česar je ponoči veter ogenj razpihal in povzročil nesrečo. Ob tej priliki se je zopet izkazalo, da je v požarno-varnostnem oziru v Žužemberku skrajno slabo preskrbljeno. Preteklo leto se je začela akcija za nabavo motorne brizgalne. Toda ob zadnjem požaru so se ljudje začudeno povpraševali, kaj bi s komplicirano motorno brizgalno počeli, ko še tako priproste mehanične niso znali pravočasno spraviti v tek.

Samofrč slovenskega Modričana

V nedeljo zvečer so gorenjski izletniki raznesli po ljubljanskih kavarnah vesti, da je neki gorenjski kovač na Otoku izumil samofrč in da že vsa Gorenjska govori o njem. Pripovedovali so tudi, da je baže v nedeljo že napravil poizkus, ki se je dobro obnesel in da se je balon dvignil meter od tal.

Da bi se prepričal, koliko je na tem resnice, je odšel naš poročevalec v Radovljico. Po dolgem tavanju sem in tja, ker se v kraju ni dobro spoznal, je končno po velikem ovinku skozi Lesce, Novo vas in Zapuže le našel dotičnega kovača na Otoku.

Kakor trdi izvesek nad kovačnico, je to kovaški mojster Vinko Kristan. Poročevalec je mislil, da bo našel kovača vsega zatopljenega v delo na svojem samofrču. Toda nič podobnega. Ravno nasprotno. Opravljal je navadno kovaško delo. Delal je ravno vilice za žgance, ki so v navadi v tistih krajih.

Vinko Kristan je visok, suh človek, črnih, zmršenih las in ostrih potez v obrazu. Drugače je jako prijazen in priljuden človek, samo nekoliko premolčeč. Na noben način ni hotel izdati, pa najsi je poročevalec še tako silil in bezal v njega, posameznih podrobnosti o njegovem samofrču.

V gostilni pri Stroju v Zapužah so trdili,

Raul Anastasiu,

dosedanji tiskovni ataše pri romunskem poslanstvu v Beogradu, sedaj prestavljen v Prago. G. Anastasiu je navdušen borec za idejo Male antante in velik prijatelj slovenskega naroda, za katerega se je posebno zanimal. V Prago je odšel skupno z g. Emandijem.

da je bil pred vojno sedem let v službi pri aviatiki na Dunaju. Kakor sam trdi, pa je bil še delj časa. Na Otoku izvršuje šele sedem let kovaško obrt. Z mislijo samofrča se bavi že več let, toda z izgradnjo modela se peča šele tri mesece.

Sprva na noben način ni hotel pokazati modela, češ, da mu lahko kdo škoduje, ker model še ni izgotovljen, in da se bodo ljudje norčevali iz njega, če mu poizkus ne uspe. Šele na ponovne prošnje se je udal in pokazal model.

Na prvi pogled se zdi, da ima model obliko pokonci postavljenega balona. Trup ima obliko pokončne elipse in je obit z istim blagom kot zrakoplov. Notranjščina elipse pa ne bo po njegovem zatrdilu napolnjena s plinom. Dosedaj je obit z blagom samo gornji del elipse. Kot ogrodje elipse je železna palica, ki se vrti skupno z balonom okrog svoje osi. Na zunanji strani elipse bo na sredi pritrjeno dvojne kril iz lesa. Pod balonom bo pritrjen aparat, podoben kolesu, ki ga bo letalec poganjal z nogami. Samofrč nima namreč nobenega motorja za pogon. Sicer je model zelo enostaven. Kristan še vedno dela razna popravila in poskuse na posameznih delih.

Poizkusa s celotnim samofrčem še ni napravil, ker aparat še ni dogotovljen. Upa pa, da mu bo mogoče napraviti preizkušnjo o Veliki noči. Do takrat pa noče navajati nobenih podrobnosti o sistemu in osnovni misli, ki ga je dovela do tega. V nedeljo je bil sicer pri njem fotograf iz Radovljice, toda ni napravil nobenih fotografij, kakor se govori po Ljubljani, ker mu kovač tega ni pustil.

Narodni guslar Tanasije Vučić v Ljubljani

Na svojem povratku iz Nemčije, kjer je žel prve triumfe, se je ustavil za par dni črnogorski narodni guslar Tanasije Vučić v Ljubljani. Pravzaprav je šel mimo Ljubljane v Zagreb in smo morali iti ponj v hrvatsko prestolico.

Pred evropsko javnost ga je izvalil nemški učenjak Gesemann, ki je hotel ovekovečiti najmarkantnejše jugoslovanske pesmi na zlatih gramofonskih ploščah. V to svrhu je pozval našega barda v Berlin in z denarno pomočjo nemške vlade realiziral svoj načrt. Vučić je pel naše pesmi tudi na javni prireditvi pred izbranim občinstvom: učenjakov, diplomatov in drugih, za kar gre zasluga našemu berlinskemu poslaniku g. Balugdžiću, čigar gost je bil. V Berlinu so mu v zahvalo dali lorvorjev venec s trakom v naših barvah. V Frankfurtu je pel v razprodani dvorani in so prinesli tamkajšnji listi navdušene ocene. Frankfurtska radio-postaja je vrgla z električnimi valovi našo pesem v širni svet.

Iz Nemčije so Vučića pozvali v Prago, kjer je bil gost prezidenta g. Masaryka. Nastopil je pred Masarykom, pel je na obeh univerzah, v šolah, pred zbranim diplomatskim zborom. Razume se, da so češki časopisi prinašali laskava poročila. Rad se pobaha, da je bil pri Masaryku na kosilu in da si je v njegovem avtu ogledal Prago. Tudi slikal se je skupno s poglavarjem češke republike.

Pri povratku v domovino so ga zaustavili za par dni v Mariboru, nakar je prebil 12 dni v Zagrebu. Tudi tam je ponovno nastopil, v spomin na vse te nastope pa hrani zahvalna pisma, ki so mu jih dali visoki dostojanstveniki.

Danes bo pel v Kranju, jutri v Celju, v petek pa nam bo godel in pel v Ljubljani v unijski dvorani. Par dni bo nato porabil, da bo »guslar« našo mladino po šolah in vojski v vojašnicah.

Auriti pri Mussoliniju

v Rim, 27. febr. (Tel. »Slov.«) Italijanski poslanik na Dunaju Auriti je davi dospel v Rim ter je šel o pol enajstih v palačo Chigi, kjer je imel najprej dolg razgovor z državnim podtajnikom Grandijem, potem pa je bil sprejet po Mussoliniju.

Mussolini vendar enkrat molči

v Rim, 27. febr. (Tel. »Slov.«) Seja italijanskega parlamenta se je otvorila ob veliki napetosti prisotnih, ki pa so bili razočarani, ker so pričakovane Mussolinijeve izjave izostale. Mussolini se je sicer udeležil seje, v zadnjem trenutku pa je bilo čitanje interpelacij fašistovskih poslancev o južnotirolskem vprašanju odstavljeno z dnevnega reda. Obravnavala so se samo nepomembna vprašanja, nato pa se je vršilo glasovanje o nekaterih zakonskih načrtih. Med tem glasovanjem pa se je Mussolini na splošno začudenje odstranil. Seja je bila zaključena že ob 17.30. Mussolini se je vrnil v palačo Chigi, kjer je čakal nanj dunajski poslanik Auriti. Diplomatski razgovori o italijansko-avstrijskih odnošjih se bodo nadaljevali. Mussolinijeve izjave se pričakujejo na eni prihodnjih sej.

Seipel je govoril kot katoličan.

ž Trst, 27. febr. (Tel. »Slov.«) »Piccolov« dunajski dopisnik Mario Nordio meni, da je hladnega in preudarnega dr. Seipela mogla edino vest o ukinitvi verskega pouka v nemškem jeziku na južnem Tirolskem tako razgreti, da se je z vso dušo zavzel za Nemce. Najbrž je to storil tudi kot katoličan.

Francija prihaja s komentariji

v Paris, 27. febr. (Tel. »Slov.«) Komentariji pariškega tiska k avstrijsko-italijanski napetosti nikakor niso ugodni za Mussolinija. Oficijozni »Petit Parisien« izjavlja, da odpoklic italijanskega poslanika z Dunaja še ne pomeni ukinitve odnošajev, temveč morda samo začetek izmenjave diplomatskih in konzularnih zastopnikov po odličnejših fašistih. Desničarski tisk daje Mussoliniju prav, da nastopa proti nedovoljenemu avstrijskemu vmešavanju v notranje zadeve Italije. Nemško prebivalstvo južne Tirolske mora sedaj voliti: ali naj se izseli, ali pa lojalno postavi na stran Italije. »Gauloise« obtožuje Nemčijo, da enako, kakor vodi avtonomistični pokret v Alzaciji, hujša tudi Avstrijo proti Italiji. »Temps« izjavlja, delovanje Nemčije v varstvo manjšin v drugih državah otežkoča politiko medsebojnega zapužanja. Odgovor, ki ga bo dal Mussolini dr. Seiplu, morajo posebno razumeti pangermanisti v Berlinu. »Echo de Paris« naglašja, da podpora, ki jo daje italijanska vlada Madjarski, ni združljiva z zavarovanjem južne Tirolske, ki jo želi Italija. Madjarska pripravlja skupno z Nemčijo revanžo in če se jim posreči, bo tudi Gornja Adiza za Italijo zgubljena. Tako dela Mussolini sam v nevarni dvojni igri: na eni strani za prevrat sedanjega reda, dočim na drugi strani z največjo odločnostjo brani mirovne pogodbe. Od levničarskega tiska izjavlja »Quotidien«, da je Mussolini besen, ker so ga zasledili in flagranti, da skupno s Horthyjem krši obstoječe pogodbe. On hoče sedaj s svojim besnim rjevenjem, da se pozabi, da je on komplic in sokrivce pri madjarskem tihotapljenju orožja. »Volonté« izjavlja, da mora Društvo narodov nastopiti v tem tihotapskem škandalu in če bo Mussolini konflikt z Avstrijo še dalje poostiril, da najbrže ne bo mogel drugače, kakor intervenirati na južnem Tirolskem.

Pred fašisti niti cerkve niso varne

ž Postojna, 27. febr. (Tel. »Slov.«) Ko je včeraj v Trstu v cerkvi sv. Antona starega čital monsig. Kratzig škofov pastirski list v slovenskem jeziku, je več elegantnih napravljanih mladičev pričelo vpiati pod prižnico, naj duhovnik neha čitati v slovenskem jeziku. Slišali so se klic: »Evviva Vittorio Emanuele!« Nekdo je tudi zavpil: »Ne moremo trpeti, da se v Trstu po desetih letih odrešenja še pridiga v slovenskem jeziku, in to celo sredi mesta. To so ostanki bivše Avstrije in morajo čimprej izginiti!« Pridigar je motilec zavrnil, da mora pridigati tako, kakor mu je bilo ukazano. Na vprašanje, kdo mu je ukazal pridigati tako, je duhovnik odgovoril: »Ekscelencia škof.« V cerkvi je nastala razumljiva zmešnjava. Med tem je duhovnik stopil s prižnice in se je v spremstvu omenjenih mladičev podal v škofijo, ki se nahaja tik omenjene cerkve. Škofa ni bilo doma. Cerkev se je nato izpraznila, ne da bi se vršil blagoslov.

Veliko hrupa za prazen nič

ž Trst, 27. febr. (Tel. »Slov.«) V Postojni je bilo izpuščenih 12 ljudi, ki so bili aretirani po napadu v Selcah. Med izpuščenimi se nahajata tudi Matija Abram in Franc Vadal iz Slavine, ki sta bila prvotno osumljena krivde na dogodkih v Selcah, kasneje pa se je izkazala njuna nedolžnost. »Piccolo« poroča, da je na podlagi uradnih preiskav verjetno, da gre le za osebno maščevanje in da so napadalec zbežali v Jugoslavijo.

V Korošca - splošno zaupanje

r Belgrad, 27. febr. (Tel. »Slov.«) Vlada se pripravlja na delo v narodni skupščini, ki bo, kakor izgleda, zelo obilno in bo šlo tudi hitro od rok. Ustanovitev četvorke je najboljša jamstvo za to. Danes se je vršila prva seja četvorke. Prisostvovali so samo gg. Vukičević, Davidović in Korošec, ker je moral minister g. Spaho odpotovati v Sarajevo, ker mu je sin bolan. Na tej seji se je govorilo o delu v narodni skupščini za prihodnji čas. Sklenili so, da se bo program, kakor so ga sestavili, predložili klubom. Najnujnejše stvari so: pomoč krajem, ki trpe pomanjkanje, pravočasno sprejetje proračuna in sprejetje zakona o inozemskem posojilu. Voditelji so se zedinili v vseh točkah ter ni bilo najmanjšega nesoglasja. Po seji je g. dr. Ant. Korošec ostal dalj časa v političnem razgovoru s predsed. vlade Veljo Vukičevićem.

r Belgrad, 27. febr. (Tel. »Slov.«) Današnje »Novosti« poročajo: »V javnosti in v političnih krogih se je z odobravanjem sprejela izjava g. dr. Korošca, v kateri je navedel delovne linije tega programa kot notranji minister v cilju, da se vpelje red in zakonitost. V vodstvu DS se daje g. dr. Korošcu polno zaupanje in se pričakuje, da bo g. dr. Korošec kot notranji minister storil vse, da se popravi težavno stanje v južni Srbiji. Zato demokrati ne bodo zahtevali podtajniškega mesta v notranjem ministertvu, dokler se ne bo pokazalo, da g. dr. Korošec v svoji misli nepristranskega arbitra ni uspel.« Istotako se tudi večrajša »Pravda« bavi v uvodnem članku z izjavo g. dr. Korošca in jo iskreno pozdravlja.

Dr. Korošec v avdijenci.

r Belgrad, 27. februarja. (Tel. »Slov.«) Notranji minister g. dr. Anton Korošec je bil danes pri kralju v avdijenci.

Bolgari o dr. Korošču

Praga, 27. febr. (Tel. »Slov.«) Tukajšnji listi prinašajo brzojavke iz Sofije, v katerih se trdi, da je vstop voditelja Slovencev v vlado izzval v bolgarskih političnih krogih najlepši vtis. Ti krogi se spominjajo na koncilijanten nastop dr. Korošca v Sofiji in pravijo, da bo njegova vloga kot ministra za notranje zadeve mnogo pripomogla k temu, da bo ponehala žalostna napetost med Srbi in Bolgari radi obmejnih slučajev iz južne Srbije. Trajni nemiri bi jugoslovansko-bolgarske stike le zrušili.

Davidović pa odreka Radiču resnost

r Belgrad, 27. febr. (Tel. »Slov.«) Ljuba Davidović je dal danes »Novostim« izjavo, v kateri se med ostalim bavi z znanim predlo-

Marinković odpotuje v Ženevo

r Belgrad, 27. febr. (Tel. »Slov.«) Zunanji minister g. dr. Voja Marinković bo odpotoval v petek na več mesečni dopust v svrhu zdravljenja. Kakor smo zvedeli, se bo Marinković ustavil v Ženevi, kjer se bo sestal z zunanjimi ministri držav male antante. Pri tej priliki se bo vršila konferenca male antante. G. dr. Marinković bo stopil pri tej priliki v stik z zunanjimi ministri drugih evropskih držav.

Diplomati pri Marinkoviću

r Belgrad, 27. febr. (Tel. »Slov.«) Naš poslanik v Sofiji g. Ljuba Nežić je prispel v Belgrad in je bil sprejet od zun. ministra g. dr. Voje Marinkovića. V Belgradu ostane g. Nežić par dni. Istotako je zunanji minister g. Marinković sprejel nemškega poslanika g. Olshausna, avstrijskega poslanika g. Hoffingerja in češkoslovaškega poslanika g. Šebo, s katerimi se je razgovarjal o bližnji konferenci male antante v Ženevi.

Nato je bil sprejet tukajšnji italijanski poslanik general g. Bodrero. Kakor smo zvedeli, je italijanski poslanik pri tej priliki ponovno načel vprašanje nadaljevanja pogajanj med obema državama v svrhu likvidacije visečih vprašanj.

Ptujski župan potrjen

r Belgrad, 27. febr. (Tel. »Slov.«) Nj. V. kralj je na predlog notranjega ministra g. dr. Korošca potrdil izvolitev g. Mihaela Brenčiča za župana mestne občine ptujske.

Pomoč trpečim je nujna.

r Belgrad, 27. febr. (Tel. »Slov.«) Jutri dopoldne ob 10 se bo vršila seja min. sveta, kateremu se bo predložil poleg tekočih stvari tudi zakon o pomoči krajem, ki trpijo na pomanjkanju.

Pomočniki morajo imeti trgov. nad. solo.

r Belgrad, 27. febr. (Tel. »Slov.«) Na temelju zakona o obrtnih solah je trgovinsko ministertvo izdalo odlok, da se v bodoče ne sme izdati nobenemu trgov. pomočniku dovoljenje za samostojno izvrševanje dela, če nima diplome o dokončani trgovsko nadaljevalni soli.

gom g. Stjepana Radiča, in pravi: »Mislim, da je Radičev predlog o sestavi vlade pod predsedstvom izvenparlamentarne osebe, pa morda celo iz vojske, zelo otežkočil ustanovitev koncentracije. V resnici sem mislil, da Radič ne misli na svoj predlog. Ko pa je padel njegovo govor v radikalnem klubu, sem postal na ta predlog bolj pozoren. Jasna je postala zveza med Radičem in gotovim delom radikalnega kluba, katera se je preje poskušala utajiti. Radičev predlog ne more sprejeti noben iskren parlamentarec in noben iskren prijatelj vojske. Osebnost preveč ljubim vojsko in sem preveč udan parlamentarizmu, da bi mogel pristati na ta predlog. Ta predlog bi imel usodne posledice: začetek strankarstva naše vojske. To bi škodovalo in zmanjšalo našo moč, ki smo jo dolžni vsi varovati. Da bi se izognilo razgovoru o tej možnosti, se je pohitelo s tem, da se je kriza končala s pozivom gospodom iz KDK v vlado. Ko je ta poskus ostal brez uspeha, je prišel razglas o Vukičevićevi vladi. Vprašanje o koncentraciji je ostalo odprto. Glad in težko stanje sta delovala na to, da smo pohitili, ker se je dejalo, da bi lahko prišlo do težavnega položaja in dogodkov. Ne verujem popolnoma v te dogodke, vendar sem smatral za nujno, da imamo za vse slučaje najboljšo vlado, kakor se jo je moglo v danem slučaju sestaviti. Tudi tedaj sem mislil, da je najboljša koncentracija. Ko pa se je onemogočila, pa vlada čim širše koalicije. G. Vukičevića sem sprejel zato, ker ga je sprejela celo radikalna stranka.

Vukičević-Marinković-Korošec

r Belgrad, 27. febr. (Tel. »Slov.«) Dopoldne se je vršila daljša seja med predsednikom vlade g. Vukičevićem, notranjim ministrom g. dr. Korošcem in zunanjim ministrom g. dr. Marinkovićem. Na tej seji so se obravnavala vsa sedaj aktualna vprašanja in notranje ter zunanje politični problemi naše države.

Srski govori v prazno

r Belgrad, 27. febr. (Tel. »Slov.«) G. Milan Srškić, radikalni poslanec iz Bosne, je dal časnikarjem izjavo, v kateri napada sedanjega predsednika vlade g. Vukičevića in pravi, da je on kriv, da ni prišlo do koncentracijske vlade. V izjavi trdi Srškić, da je bila Vukičevićeva oseba kriva, da se ni mogla sestaviti koncentracija, ki je absolutno potrebna, zato smatra, da je današnja vlada prehodnega značaja in da se bo našel kak drug general, ki bo lahko zbral vse stranke v koncentracijo. — Tej Srškićevi izjavi se ne pripisuje poseben značaj in ne more imeti prav nobenega globljega značaja.

Število fakultet je urediti z zakonom

r Belgrad, 27. febr. (Tel. »Slov.«) Danes je nadaljevala delo komisija, ki jo je sklical prosvetni minister, da prouči vprašanje redukcije fakultet. Komisija je pred kakimi štiri najstimi dnevi prekinila svoje delo. V tem času so člani komisije (z ljubljanske univerze gg. Dolene in Nahtigal) izpopolnili spomenico, v kateri se na strokoven način dokazuje potreba obstanka vseh univerz z vsemi fakultetami.

Na današnji seji se je ta spomenica prečitala in proučila. Spomenica, v kateri se na strokoven način in z močnimi dokazi dokazuje potreba vseh naših fakultet, se je sprejela soglasno, da se izroči ministru in javnosti. Poleg tega se je na današnji seji sprejel predlog, da se prosvetni minister s posebnim pozivom pozove, da umakne čl. 44. finančnega zakona.

Nato je prišel na sejo prosvetni minister Milan Grol. Minister je opozoril komisijo, da bo on kot minister imel v narodni skupščini težave, če sprejme povsem njihovo stališče za obrambo neokrnjenih univerz. Zato priporoča komisiji, da naj se narodni skupščini predloži splošen zakon o univerzah, ki ga bo skupščina gotovo sprejela mesto zakona o univerzah, ki bi natančno določal število fakultet.

Po teh izjavah prosvetnega ministra se je vnela živahna debata, pri kateri so sodelovali vsi člani. V glavnem so izvajali sledeče: S takšnim načrtom zakona, kakor ga predlaga prosvetni minister, se ne bi rešilo vprašanje nadaljevanja obstoja fakultet, marveč bi se lahko v bodoče to vprašanje zopet postavilo na dnevni red. Zato se proti temu, da bi se predložil narodni skupščini nekakšen splošen načrt, v katerem se ne bi določilo število fakultet, in sicer v tem smislu, da ostanejo vse današnje fakultete. Naše univerze tudi danes niso v nekakšnem ex lex stanju, marveč ima vsaka svoj zakon, ki priznava vse sedanje fakultete. Zato se mora narodni skupščini predložiti zakon, ki bo to stanje tudi končno-lyčno fiksiral. Komisija je mnenja, da so vse sedanje fakultete potrebne in je to vprašanje v svoji spomenici vsestransko obrazložila in utemeljila. Zato bo lahko to stališče vsak objektivni minister zagovarjal. Državni in narodni interesi zahtevajo, da se nobena fakul-

teta ne ukine. Statistični podatki pa dokazujejo, da se za naše fakultete itak daje premalo. Zato odpade eventualnost, da bi se iz ozira varčevanja in finančne politike zmanjšala kakšna dotacija za posamezne fakultete. — Debata o tem vprašanju se bo nadaljevala jutri.

Naši finančniki v Pragi in Berlinu

v Praga, 27. febr. (Tel. »Slov.«) V Pragi se nahajata v svrhu proučevanja finančnih in valutarnih razmer na češkoslovaškem generalni direktor Mihajlo Jovanović in dr. Milorad Tosić iz belgrajskega finančnega ministertva. Iz Prage bosta odpotovala v Berlin. Njuno studijsko potovanje je v zvezi z načrtom za zakonsko stabilizacijo jugoslovanske valute.

Pangalos kvitira, Mihalokopulos dementira

v Atene, 27. febr. (Tel. »Slov.«) Pred parlamentarnim preiskovalnim odborom je izjavil general Pangalos, da bi grško-jugoslovanska pogodba, ki jo je sedanji parlament odklonil, res prinesla Jugoslaviji precejšnje gospodarske koristi. Pangalos priznava, da je pogodbo hotel uveljaviti ter da sta Kondilsova vlada in poznejša koalicijska vlada storili dobro, da sta jo odklonili. Iz patriotizma mora on molčati o raznih dogodkih pri teh pogajanjih. Pogodba bi imela tvoriti del dalekosežnega grško-jugoslovanskega sporazuma. Zunanji minister Mihalokopulos je te trditve demantiral in izjavil, da se v arhivih zunanjega ministertva po padu diktature ni našla niti najmanjša sled o grško-jugoslovanskih pogajanjih glede splošnega sporazuma. Pangalos je dalje trdil v svojem govoru, da se je pod njegovo diktaturo mnogo storilo za obnovo, posebno pa za obnovo vojske in mornarice.

Fašisti zborujejo v Dalmaciji

ž Trst, 27. febr. (Tel. »Slov.«) Včeraj se je vršil v Zadru sestanek vseh pokrajinskih fašistovskih tajnikov Primorja. Sestanka so se udeležili tajniki iz Zadra, Pulja, Reke, Trsta in Gorice. Po sestanku je bilo izdano uradno poročilo, ki pravi, da se je sestanek vršil s privoljenjem generalnega tajnika fašistovske stranke Turattija in da so tajniki ponovno razpravljali o političnih in gospodarskih problemih v obmejnih pokrajinah. Razprava je pokazala potrebo, da se pozove javno mnenje, da posveča Zadru stalno in bolj živo pažnjo. Predmet razmotrivanja je tvoril pred vsem predlog zadrškega tajnika, ki stremi za tem, da se dajo Zadru življenjski pogoji, ki so potrebni za izvrševanje njegovih visokih nalog na vzhodni obali Jadrana. Ti predlogi se predložijo višjim oblastvom. Končno so tajniki razpravljali z resnim zanimanjem o položaju Italijanov v Dalmaciji, h katerim se v tem trenutku bolj kakor kedaj poprej obrača stalna misel in obudovanje fašistovske stranke.

Albanija na željo Italije ni več lačna

v Zeneva, 27. febr. (Tel. »Slov.«) Tajništvo Društva narodov javlja, da je albanska vlada svojo prošnjo za pomoč, ki jo je dne 20. t. m. vložila v Ženevi pri Društvu narodov, umaknila z brzojavko, ki je datirana z dnem 24. t. m. iz Tirane. Kakor znano, se ta prošnja v italijanskih krogih ni smatrala kot posebno prijazna napram Italiji in je baje s tem v zvezi tudi odpotovanje italijanskega podtajnika v Društvu narodov Paoluccijs dne 21. t. m. v Rim. Umaknitev albanske prošnje se motivira s tem, da Albanija ne more na prihodnje zasedanje v Ženevo poslati nobenega zastopnika.

Karol se le še n' udal

v Pariz, 27. febr. (Tel. »Slov.«) Tajnik princa Karla je izjavil v njegovem imenu zastopniku »Petit Parisien«, da se bo princ vrnil v Romunijo, čim ga bodo poklicali njegovi pristaši. Princu udana kmetska stranka bo kmalu izpodrinila liberalce. Voditelja narodne kmetske stranke Maniu in Moilescu se nahajata sedaj tudi na Rivieri. Titulescu ugotavlja po agenturi »Radore«, da s Karli ni imel nobenega razgovora in da ga tudi ne bo imel.

Afganistanski kralj med komunisti

v Berlin, 27. febr. (Tel. »Slov.«) Pri sprejemu afganistanskega kraljevskega para v Nauenu so komunisti vzpizorili demonstracijo. Pred kraljevski avto je došla večja množica komunistov z rdečo zastavo. Kričali so: »Doli z lopovom, najprej naj se nauči delati!« Afganistanski kralj je bil prepričan, da gre za ovacije, in se je z nasmehom milostno zahvalil. Komunisti pa so mu hoteli svoje mnenje pokazati jasneje in so se priključili sprevodu. Nato je morala policija posredovati.

v Pariz, 27. febr. (Tel. »Slov.«) Dr. Stresemann je imel s Titulescom nov razgovor, po katerem sta bila, kakor poroča »Journal«, nemška poslanika v Rimu in Parizu brzojavno pozvana v Cap Martin, da informirata ministra o monostrski aferi.

bornika-gospodarja g. Ivana Rozmana. Zbirališče ob četrti na 16. uro v Strossmayerjevi ulici (poslopje II. realne gimnazije na Poljanah). — Odbor S. L. D.

● **Požar na Kodeljevem.** V noči od nedelje na ponedeljek ob dveh zjutraj je nastal v gospodarskem poslopju, v katerem sta bila hlev in skedenj, na Kodeljevem št. 242, požar, ki je v nekaj minutah uničil vse poslopje. Skedenj je bil last g. Martina Plečka. Požar je prvi opazil domači hlapec Mihael Kokali, ki je v domnevi, da bo zmožen ogenj sam pogasiti, poskušal storiti to z nekaj vedri vode. Toda ogenj se je le širil. Medtem je magistratni uradnik Josip Podobnik iz Novega Vodmata opazil s ceste požar in aviziral o tem stražnico v Vodmatu, prometni uradnik na glavnem kolodvoru pa je obvestil o požaru ljubljansko gasilsko postajo. Ko so gasilci v nekaj minutah dospeli, so se morali omejiti le na to, da se ogenj ne razširi še na druga poslopja, kajti skedenj je v nekaj minutah pogorel do tal. Iz njega so rešili le dva konja, tri vozove, enega prašiča ter nekaj poljskega orodja. Zgorelo pa je 900 kg slame, dve toni premoga, več kubičnih metrov drv ter lepa slamoreznica. Lastnik g. Plečko trpi okrog 60.000 Din škode, zavarovan pa je pri zavarovalni družbi »Jugoslavija« le za vsoto deset tisoč dinarjev. Kako je požar nastal, kroži več verzij. Domnevajo, da je v skednju morda spal kak brezposelnec, ki je vrget v slamo ogorek. Druga bolj verjetna verzija je, da je bil ogenj podtaknjen od kake maščevalne osebe. Radi suma požiga je bil včeraj dopoldne aretiran neki bivši hlapec pri g. Plečku, vendar pa tudi dolgo zaslisevanje na policiji ni moglo ugotoviti nobenega konkretnega dejstva, ki bi govorilo proti njemu.

● **Trafika Golli-Pompe** nasproti magistratu se je preselila na Mestni trg 8.

Maribor

● 7. III. 1928. Haydn »Stvarjenje«.

● **Prosvetna zveza** v Mariboru priredi v četrtek, 1. marca, v Zadrugi banki skopitno predavanje. Predaval bo tajnik prosvetne zveze v Ljubljani g. Zor o izseljeniških naselbinah in o njihovem položaju v inozemstvu.

● **Mariborski oblastni odbor** je imenoval za šefa finančne uprave mariborske oblasti Milana Paternostra iz Ljubljane.

● **Kmetijska družba** za Maribor in okoliš priredi dne 4. marca v šoli na Pobrežju predavanje o živinoreji. Predava g. kmet. svetnik Zupanc. Začetek ob 10. uri.

● **Dve avtomobilski nesreči.** Zgodaj v nedeljo se je peljal iz Maribora proti Hočam potnik mariborske tverke Kormann na avtomobilu. Iz neznanega vzroka se je avto vnel in začel goreti s plamenom. V nedeljo ob sedmih zjutraj je bilo ob cesti pri razvanskem križu samo še ogródje avtomobila. Zgorele so tudi pnevmatike na kolesih. Potnik, ki se je rešil, je potoval z žepnimi noži, katerih je bilo polno raztrošenih krog ponesrečenega voza. — V nedeljo je zadel osební avtomobil pri Bobovi ob voz. Sunek je bil tako silovit, da se je avtomobil prevrnil, trije potniki so prišli čisto pod avto, a na srečo se ni zgodilo ne vozu, ne konjem in ne avtomobilistom nič posebnega hudega.

● **Samomor.** V nedeljo zjutraj ob treh se je obesil v svojem stanovanju vratar na koroškem kolodvoru, ki je bil dobro znan po Mariboru. Vzrok samomora: trenutna živčna razdraženost, druginski prepri in alkohol. Zapuščena žena in devet otrok.

● **Dva smrtna slučaja.** V Mariboru je umrla 68letna vdova po strojevodji državnih železnic Leopoldina Straus. Pooreb bo danes ob treh popoldne. — Umrl je 67letni nadspre-

Neomejena varnost! KRANJSKA HRANILNICA V LJUBLJANI

Knafljeva ulica št. 9, eno minuto od glavne pošte, najstarejša hranilnica v Jugoslaviji (ustanovljena l. 1820) **zda last Ljubljanske oblasti,** katera jamči za vse njene obveze z vsem svojim premoženjem in davčno močjo, sprejemá vloge na hranilne knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju ter izposoja denar glasom štatuta na hipoteke in menice po zelo ugodni obrestni meri. Vloge v naši hranilnici so proste rentnega davka. Stanje vlog koncem decembra 1927 je znašalo okroglo Din 50.000.000.—

vodnik Franc Kovač, ki bo pokopan danes ob štirih popoldne.

● **Med. univ. dr. I. Marcus** sprejema od 10 do 12 in od 14 do 17. Maribor, Gosposka ulica 40 I. 3. 1587

● **Od doma pobegnili.** V petek, 24. t. m., je od doma pobegnili 15letni fant Franc Židani iz Pobrežja. Fant je srednje postave, podolgastega bledega obraza in ima črne lase. Obleženo ima temnorjavo obleko ter temnosiv plašč. Kdo bi kaj vedel o fantu, naj javi mariborski policiji.

● **Aretacija v Vetrinjski ulici.** V nedeljo zvečer se je nahajala večja družba iz mariborske okolice v gostilni pri Koscih v Vetrinjski ulici. Ker so začeli razgrajati, je bil pozvan stražnik, da napravi red. Ko pa je hotel stražnik aretirati Novaka Alojzija, vinčarja iz Razvanja, je cela ostala družba navahala nanj. Stražnik je poklical še tri tovariše, katerim se je posrečilo razeračati po dolgem prerekanju spraviti v policijski zapor.

Celje

● **Le še par dni** imaš priliko naročiti knjige Mohorjeve družbe. Za 20 Din lahko kupiš pet knjig poučne, leposlovne in zabavne vsebine. Za ta denar v knjižarni komaj dobiš malo brošurico. Družina, ki ne naroči knjig Mohorjeve družbe, se sama izločuje iz vrste resnično naprednih in izobrazbe željnih družin.

● **Guslarski prvak Tanasije Vučić,** ki je zadnje mesece poloval po inozemstvu in ogromno doprinesel k obogatitju inozemskih predstav o naših kulturnih vrednotah, nastopi, kakor nam sporočajo, tudi v Celju. Podrobnosti še objevamo.

● **Predmestna organizacija** v Celju je imela v nedeljo, 26. t. m., svoj prvi redni občni zbor. Iz poročil dosedanjega krajevnega odbora je bilo videti, kako važno vlogo v organizmu naše stranke v Celju igra baš ta organizacija. Čeprav obstoja komaj eno leto, je vendar izvršila še toliko in tako važnih nalog, da je upravičenost do obstoja v polni meri dokazala. Na občnem zboru so razven krajevnih odborikov podali zanimiva poročila še: g. tajnik SLS Peršuh o smernicah nadaljnjega dela organizacije, g. okoliški župan A. Mihelič o občinski politiki v celjski okolici, g. narodni poslanec dr. Hodžar o političnem položaju itd. Občni zbor je trajal nad tri ure. Udeležba je bila nepričakovano velika, še večje pa zanimanje za vprašanja, ki so se obravnavala. Za načelnika organizacije je bil po-

novno soglasno izvoljen g. Karol Golob, mizarški mojster v Gaberju.

● **St. Jurij ob Tabornu.** Včeraj je začel teči rok za vlaganje kandidatnih list za občinske volitve, ki se vršijo pri nas dne 1. apr. Kot prva je bila vložena lista Slovenske ljudske stranke, katere nosilec je g. Maks Cukala, trgovec v Ojstriški vasi. Takoj za listo SLS je vložil zastopnik liste malih posestnikov, obrtnikov in delavcev svojo listo, ki jo nosi g. Viktor Urankar, kovač v Ojstriški vasi. Demokratski liste še niso vložili.

Dopisi

Občni zbor požarnega brambnega društva v Litiji se je vršil v nedeljo popoldne ob izredno obilni udeležbi v gostilni pri Mešku. Požarna bramba v Gradskih Lazih se je osamosvojila. Denarja ima društvo nekaj nad 25.000 Din. V načrtu imamo, da si v doglednem času nabavimo motorno brizgalno in sežidamo velik gostilni dom s prostorno dvorano, pisarno in drugimi lokali. V ta namen se bo priredila tekoni poletja velika tombola z dragoceninami dobroti, o čemer bomo še poročali. Društvo se lepo razvija in marljivo deluje, ker ima agilni odbor v načelniku g. E. Koprivnikarju, podnačelniku g. r. Dobravcu, blaginjaku g. Petru Jerebu, tajniku g. Fr. Zupušku in zlasti v poveljniku g. Peiercu.

V Litiji zadnje čase močno razsaja španška; po nekaterih hišah so bili vsi družinski člani bolni — Pred nekaj dnevi je bila vsa Litija in okolica brez soli, ker je monopoliska uprava vagon soli poslala mesto na Ivrčko Končar v Litijo tja v Kresnice in je ta vagon stal teden dni.

Sporti

SMUSKO TEKMOVANJE ZA PRVENSTVO SLOVENIJE

V nedeljo se je vršila tretja velika zimsko-sportna prireditev na Pohorju: smučsko tekmovalstvo za prvenstvo Slovenije. Izredno krasen pomladanski dan je privabil na Pohorje mnogo tekmovalcev, pa tudi številno občinstvo. Tekmovali so Ljubljanci, Mariborčani in Rušani. Prva mesta so seveda zasedli Ljubljanci, vendar so pa tudi Mariborčani in Rušani dosegli lepe uspehe in znatno napredovali. Startalo je v vsem 27 tekmovalcev in tekmovalci. Senja je odgovarjala deloma. Rezultati so sledeči: Primorje: 1. Režek Boris (Ilirija, Ljubljana) 2:3:14,8. 2. Bervar Stane (TK Skala, Ljubljana) 2:3:55,6. 3. Dolinšek Pavel (SPD Ruše) 2:12:28,4. 4. Vežjak Viljem (SK Maribor) 2:22:25,2. Lep napredek je pokazal tudi šefce (Maribor), ki se je placiral na 9. mesto. Startalo je 10 tekmovalcev. Juniorji: 1. Šraml Bogomir (TK Skala) 2:29:10,2. 2. Frank Stane (SPD Ljubljana) 2:32:59. 3. Frelih Ivo (TK Skala) 2:34:35,4. 4. Vizjak Aleks (Skala) 2:43:48,8. 5. Dolinšek Miro (SPD Ruše). Na zadnja mesta so se placirali Mariborčani: Macen, Babun, Simončič in Verželj. Dame: 1. Naglas Franja (L. S. K.) 26:24. 2. Dolinšek Tončka (SPD Ruše) 26:47,3. Dolinšek Elia (SK Maribor) 26:57. 4. Hribar Breda (SK Maribor) 38:41,4. In 5. Glaser Vida (Ruše) in Golubovič Dora (Maribor). Organizacija je bila v rokah večjih ljudi in so tekme potekle brezhibno.

NOGOMET.

Pokalne tekme v Ljubljani.

II. kola tekme za prehodni pokal LNPA v Ljubljani je prineslo rezultate: Hermes: Reka 6:2. Ilirija: Jadran 4:0. Primorje: Slovan 3:2. V konkurenco ostanejo torej še Hermes, Ilirija in Primorje. Hermes in Primorje igra prihodnjo nedeljo okolišni semifinali, zmagovalci v semifinalu ter SK Ilirija igra nato okolišni finale. Prihodnjo nedeljo se prično pokalne tekme tudi v Mariboru, in sicer igrajo v I. kolu Rapid: Železničar in Maribor: Svoboda.

V splošnem so se v nedeljskem II. kolu predstavila vsa moštva v razmeroma dobri formi ako se vpoštevata, da smo v začetku sezone in da so odigrali klubi šele svojo prvo ali drugo tekmo. Igra je bila v vseh treh tekmah odprta, nikoli enostranska. Le tempa in živahnosti je manjkalo in napeto, presenetljive situacije, na katerih najde publika poseben užitek, so bile zelo redke.

Relativno najboljšo igro je podal Hermes, čigar napadna vrsta je že sedaj dobro vigrana. Reka je igrala žilavo in požrvalno, pravtako Jadran, ki je zbral za nastop proti Iliriji tudi svoje stare skanone. Ilirija v svojem prvem letošnjem nastopu ni pokazala mnogo ambicioznosti; imela je dobre halfe in obrambe, toda slab napadalni kvintet. Slovan je igral žal, zopet skrajno robustno, sicer pa je bil kombinirani sestavi Primorja enakovreden nasprotnik.

V Zagrebu so se pričele v nedeljo prvenstvene tekme, ki so prinesle deloma nepričakovane rezultate: Croatia: Viktorija 1:1. Derby: Concordia 1:1. HASK: Železničarji 4:0. Na čelu I. razreda je prehodno zopet HASK z 10 točkami; sledijo mu kar 3 klubi z 9 točkami in sicer Gradjanski, Croatia, Viktorija.

Prvenstvene tekme v Beogradu: BSK: Slavija 10:0. Soko: Jedinstvo 2:1. Jugoslavija: BUSK 4:0.

SK Ilirija (nogometna sekcija). V tekočem tednu se vrši trening I. skupine v turek in petek ob 18.50 v Kolizeju; II. skupina trenira v petek in sicer ob ugodnem vremenu ob 14 na igrišču, sicer ob 18 v Kolizeju. V soboto ob 16 trenirajo na dva gola na igrišču. — Načelnik.

MARIBORSKI NOGOMET.

Maribor v gradu.

SK Maribor: G. A. K. 6:2. 5:1. Naš prvak je v nedeljo gostoval v Gradu in nastopil proti GAK-u, prvaku Grada in avstrijskega Stajerja. Reči moramo, da je Maribor s tem gostovanjem po dolgi pavzi mnogo igraval in moramo izid tekme smatrati za ugoden. Igrališe je bilo radi blata tako omehčano, da je bilo nemogoče, da bi kluba predvedla lep sport. Mariboru so terenske razmere delale ogromne težkoče. Domačini so tudi izrabili to ugodnost in v prvi polovici prvega polčasa zabili največ golov. Šele zatem se je Maribor znašel in zlasti v drugi polovici predvedel igro, ki je bila docela enakovredna oni domačini. Poudariti je treba, da je publika sprejela g. ste zelo simpatično in se ves čas tekme vedla zelo disciplinirano, kar naj si vzame mariborsko občinstvo za zgled.

Rapid: Ptuj 8:1 (2:1). V Ptuj in Maribor se je odigralo drugo kolo prvenstvenih tekem. Rapid si je v Ptuju priboril zelo visoko zmago. V prvi polovici je Ptuj še vzdržal, v drugi pa docela odpovedal.

Železničarji: Svoboda 3:1 (2:0). V Mariboru se je vršila prvenstvena tekma med Svobodo in Železničarji, ki so se temeljito revanžirali za jesenski poraz 4:0. Nastopili so z novim napadom, ki se je dobro obnesel. Moštvi sta si bili precej enakovredni, samo da je napad Železničarjev znal bolje izrabiti ugodne momente. Dobro je sodil g. Frankl. — Predtekmo sta odigrali za prvenstvo obe rezervi gornjih klubov. Zmagala je zasluzeno rezerva Železničarjev.

KONGRES HOCKEYA NA LEDU.

Zboroval je v St. Moritzu, 15 narodov je bilo navzočih. Sprejeli so Finsko itd. Nato so prešli k spremembi pravil, pri čemer je zelo pomagala navzočnost kanadskih igravcev. Velika je bila debata o odločitvah tekem in so rekli Švedi, da se bodočih prvenstvenih evropskih tekem svotih udeležiti ne bodo. Dalje so debatirali o ureditvi in razdelbi skupin. Dileških svetovnih prvenstvenih tekem se bodo smele hockeyaste zveze le tedaj udeležiti, če bodo te tekme priredile narodne zveze. Za bodoče leto so doleteli Budimpešto kot prireditelico evropskega prvenstva. Če bi pa Ogrska ne hotela, pride najprej na vrsto Nemčija, za njo pa Francija. Za predsednika je bil z velikim zopet izvoljen dosednji predsednik Loie. Podpredsednika sta Ozer dr. Csaszar in Kanadec Hewitt, ki ga označajo kot najboljšega kanadskega strokovnjaka v hockeyu na ledu.

TUDI SCHMELING JE PRIŠEL NA VRSTO.

O Pacinu je sanjal in o Tunneyu in tako dalje. Kakor svoj čas Bonaglio tudi njemu tako je sedaj on s prevelikim zaupanjem v svojo moč v boju proti bivšemu angleškemu prvaku Gipsyju Danielsu. Ves sportni svet je prepričan, da je Schmeling za cel razred nad Danielsom, a to pot ni uspel. 10 rund bi bil moral bojevati, že v prvi rundi je bil Schmeling k. o. Dobro trenirani Angleži si je izbral takoj v začetku defenzivo; Schmeling je parkrat dobro udaril, a je moč udarcev gotovo precenil. Dva sekundi pred koncem 1. runde se je dvignil globoko čepel Daniels in je popolnoma presenečenega Nemca z desno tako bliskovito hitro udaril na vratno žilo, da je veliki bokser padel po lehi kot vroča moka. Steli so do deset. Sch. se ni dvignil, bil je k. o. Najbolj se je čudil gotovo Daniels sam. Bonaglio si pa veselja mane roke.

Novomeška porota

Novo mesto, 27. febr.

V nedeljo, 23. oktobra je bilo več fantov iz Zupče vasi v Cerklju pri Krškem k pevski vaji. Pridružili se jim je tudi Franca Vesel, ki ni bil član pevskega zbora. Vsi so mislili, da gre Vesel žut k nekemu mrliču v Cerkljo. Ko so prišli do hiše, kjer stanuje organizist, je Vesel nenadoma skočil iz zadnje vrste k Francu Urbanču in ga dvakrat z nožem zabodel v rebra. Urbanč se prepeljal v Brežice v bolnišnico, kjer je drugi dan umrl. Pri domašnji razpravi je Vesel priznal, da je Franca Urbanč zabdel z nožem iz sovražnosti, ker ga je pred pol letom očiščel. Ni pa imel namena Urbanča umoriti. Vesel je bil obsojen na tri leta težke ječe.

Druga razprava se je vršila proti Jožetu Hočvarju, ker je 25. septembra 1927 med pretepom odgriznil Jožetu Globevniku levo uho. Zagovarjal se je s popolno pismenostjo. Protniki so potrdili vprašanje radi krivde, obtem pa so tudi potrdili, da je dejanje izvršil v pijanosti, vsled česar je bil obsojen samo na 1 mesec zopora. Razpravama je predsedoval predsednik okrožnega sodišča dr. Polensek, vnetja pa sta bila vsiji sedni svetnik Hresovec in sodni svetnik Hečevr. Drž. pravdnikstvo je zastopal prvi drž. pravdnik Gustav Barle, zagovornik pa je bil pri obeh obravnavah dr. Gotič.

Radio

Torek, 28. februarja.

Milan: 21 koncerti simfoničnega orkestra. — Breslau: 20.10 zabavna glasba. — Barcelona: 22.20 solotokce za tenor. — Praha: 20.10 Melière: »Gospod Prášeček«, komedija v 3 dej. — Leipzig: 20.15 »Ugodno jutro«, groteska v 1 dej. Spremlja orkester. — Stuttgart: 20.15 »Gefäc«, opereta v 3 dej. (Sidney Jones). — Hamburg: 20 »Cavalleria rusticana«, opera v 1 dej. (Mascagni). — Katowice: 19.30 St. Moniusko: »Hrabina«, opera. — Frankfurt: 20.15 prenos iz Stuttgarta: »Gefäc«, opereta. — Brno: 20 koncert: Dvořák: Slovenski plesi. — Rim: 20.45 instrumentalni in vokalni koncert. — Oslo: 19.15 Bizet: »Carmen«, opera v 4 dej. — Langenberg: 20.15 Moderna glasba: industrija v glasbi. — Berlin: 20.30 groteska glasba. — Duraj: 19 Beethoven: »Fidelio«, opera v 2 dej. — Budapest: 19 prenos iz opere.

»Moje knjige, gospodična, bono ljudje še vedno brali, ko bosta Goethe in Shakespeare že davno pozabljeni!«

»Gotovo, gotovo — prej pa nikakor!«

Cjubiljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Torek, 28. februarja: Zaprto.
Sreda, 29. februarja: Nedeljski oddih. Red C.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Torek, 28. februarja: Zaprto.
Sreda, 29. februarja: FIDELIO. Red A.
Abonente reda D opozarjamo, da odpade vsled obolelosti g. Drenova za turek zvečer napovedana operetna predstava »Zmagovalka oceanac«. Abonenti reda D dobe svojo operno predstavo koncem tega tedna.

Mariborsko gledališče

Torek, 28. februarja ob 20. uri: DOBRI VOJAK SVEJK. Ab. D. Kuponi.
Sreda, 29. februarja ob 20. uri: MANON. Ab. A. Kuponi.

Prireditve in društvene vesti Ljubljana.

Rezervni častniki se vabijo, da se udeležijo predavanja, ki bo v sredo dne 29. februarja t. l. v dvorani častniškega doma. Predava načelnik štaba komande Dravske divizijske oblasti g. generalštabni polkovnik Kosta Adamovič. — Pododbor Ljubljana.

Franciskanska Prosveta. Danes zvečer ob 8 se predvaja v dvorani franciskanskega samostana »Film o Lurdac. Vstopnina za osebo 2 Din. — K obilni udeležbi vabi Franciskanska Prosveta.

Predavanje iz vrtnarstva. Vabim članstvo podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljubljani, da se gotovo udeležijo predavanja, ki se vrši danes v turek ob 20. uri v dekliški meščanski šoli pri sv. Jakobu. Predava gđ. Zemljanova o pripravi zelenjadnih jedil.

Strokovna zadruga zidarjev mojstrov in studentarjev ljubljanske oblasti, izvenšči okraj Ravstaj, v Ljubljani bo imela dne 4. marca ob 9 do polne svoj IX. redni občni zbor v posvetovalnici Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, Bečkovova ulica. V slučaju nesklepnosti se vrši občni zbor eno uro pozneje z istim sporedom. — Odbor.

Občni zbor podružnice Jugoslovanske Matice za kolodvorski okraj se vrši v ponedeljek dne 12. marca ob pol 8 zvečer v dvorani Akademskega doma, Miklošičeva cesta 5, z navadnim sporedom. V slučaju nesklepnosti se vrši občni zbor ob vsaki udeležbi uro pozneje. — Odbor.

Redni občni zbor Društva trgovskih potnikov in zastopnikov za Slovenijo v Ljubljani se vrši dne 18. marca ob 10. uri dopoldne v kolodvorski restavraciji glavnega kolodvora v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. — Odbor.

Cerkveni vestnik

Mesečna obnova za gg. duhovnike v Domu. Ze večkrat se nam je izrazila želja, da bi se nudila gospodini iz mesta v Domu prilžnost za rokolekcijo. Da ugodimo tej želji, bomo imeli mesečno obnovo za duhovnike iz mesta prihodnji četrtek dne 1. marca. Rokolekcija se bo vršila popoldne: ob 3 bo skupno premišljevanje v dvorani, ob 4 pa kratka zadostilna pobožnost pred Najsvetejšim. To popoldne bodo gospodini vse sobe v Domu na razpolago. Prosimo udeležnike, da se blagovolijo preje prijaviti. — Vodstvo Doma.

Polzvedovanje

Našel se je v nedeljo zlat ščipalnik. Dobi se Cesta na Loko 3.

Izgubila se je v Školji ulici denarnica z manjšo vsoto denarja. Kdor jo je našel, se naproša, da prinese na stražnico na Dolenjski cesti.

Zgubila se je v soboto dne 25. t. m. popoldne na postaji Zidani most ali v vagonu Zidani most — Videm — Krško temnorjavo listnica z večjo vsoto denarja. Pošten najditelj se prosil, naj jo vrne proti nagradi: Mestni trg 15, trgovina, Ljubljana.

Kaj je novega

KOLEDAR.

Torek, 28. februarja: Gabriel od Zalostne Matere božje, Leander, Prokopij, Baldomir. — Lunina sprememba: Prvi kraje ob 4 uri 21 min. zj. (Po Herschlu se napoveduje sneg.) — Jutri: Roman.

Novosadska vremenska napoved za 28. februarja. Zmeren severozapadni veter. Oblačnost se bo povečala, vendar pa bo prevladovalo nekoliko vedro vreme v celi državi. Snega in dežja ne bo. Temperatura bo pomalem rasla. Povsod bo še trajal manj obeten mraz.

Vreme v Belgradu 27. februarja. Slab severni veter. Vedro, okrog 12 solčno vreme. Temperatura — 2.

Dunajska vremenska napoved za 28. februar: Jasno, ponoči zmrznjeno, podnevi milo.

ZGODOVINSKI DNEVI.

28. februarja: 1533 se je rodil francoski pisatelj Michel de Eyquem Montaigne. — 1552 se je rodil astronom in mehanik Joost Burgi, ki je znašel uro z nihali. — 1683 se je rodil francoski fizik in zoolog Antoine Ferchault René de Réaumur. — 1799 se je rodil teolog Ignacij Döllinger. — 1812 se je rodil pisatelj Berthold Auerbach.

★ Barcarola bo ena najlepših loč na felovadni akademiji JOZ. Je to ritmična sestava, ne bo le melodijozno najetkejša točka, marveč poda v gibih tudi vso moč glasbe, da gledač občuti in doživlja obnem. Vstopnice je dobiti od četrtka 23. februarja t. l. dalje v trafiki Uniona in v Orlovski podvezi v Ljudskem domu.

★ Tridesetletnice župnikovanja je obhajal g. Josip Čizek, dekan in častni kanonik v Jerenu. Ob tej priložnosti so občine jarenske župnije imenovali slavljence častnim občanom. Cela jarenska dekanija se raduje tega slavnostnega dogodka. Saj pa slavljence tudi zaslužijo, da se ga slavi. G. kanonik Čizek je znan narodni delavec, prijatelj ljudstva, kateremu je stal v težkih časih kot dober svetovalec ob strani. Za svoje delovanje in prid svobode slovenskega naroda na jezikovni meji, je bil kanonik Čizek preganjan od avstrijskih vojnih oblasti. Nemčurjski hudobneži so ga denuncirali. Ob začetku vojne l. 1914. je bil aretiran in orožnik so ga odgnali v graške vojaške zapore. Ničesar drugega ni zakrivil g. Čizek, kakor da je bil zvest svojemu narodu in svojemu ljudstvu. Pridružujemo se vsem, ki so se zbrali v goslojubni hiši našega slavljence, da mu izrazijo svoje čestitke k izredni slovesnosti. Starodavna Jarenska, prva naša trdnjava v Slovenskih gorah pa je ponosna, da je njen dekan dosegel zdrav tridesetletnico plodonosnega župnikovanja.

★ V Lur se odpele skupina Slovencev dne 10. aprila t. l. Ker se je oglasilo zadostno število udeležencev, se romanje gotovo vrši od 10. do 21. aprila. Opozorjamo, da je še nekaj mest na razpolago. Oglašiti se je treba takoj, ker se na poznejše oglase ne bo moglo ozirati. Celotni stroški znašajo 2900 Din. Priglasiti se je treba v pisarni Prosvetne zveze, Miklošičeva cesta 5.

★ Materinski dan 25. marca bo najlepše proslavilo ono društvo, katero bo vprizorilo krasno spevoigro Mat, po Andersenovi pravljici dramatisiral K. Mesko, solo in troglasi ženski zbor komponiral dr. A. Dolinar. Igrica se dobi pri založniku Mohorjevi družbi, Celje in pri Prosvetni zvezi v Ljubljani.

★ Zmaga SLS v trgu Motnik. V nedeljo, dne 26. februarja t. l., so se vršile v občini Motnik občinske volitve. Vloženi sta bili dve listi prva SLS in druga Napredna gospodarska lista. Pri tej volitvi je sijajno zmagala SLS, ki je dobila 52 glasov (5 odbornikov). Demokratiška lista je dobila samo 22 glasov (2 odbornika).

★ Shod Slovenske ljudske stranke v Srečini se je vršil v nedeljo, 26. februarja. Govorila sta narodni poslanec Zebot in oblastni poslanec Šerbinček. Ljudstvo odobrava, da je naša stranka s svojim voditeljem stopila v vlado, obsoja pa razdirajoče delo Radiča in Pribičevića.

★ Novi volilni red za volitve v Delavsko zbornico v Ljubljani, kakor je bil sprejet na zasedanju Delavske zbornice v Mariboru, je bil od ministra za socialno politiko z malimi izpremembami potrjen.

★ Imenovan je za izrednega profesorja na tehniški fakulteti ljubljanskega vseučilišča dr. Salvislav Jenčič.

★ V višjo skupino so napredovali politično-upravni uradniki Anton Svetina, Franc Bovšek, Mihael Zavadtal, dr. Mirko Potočnik, Matko Kanduč in dr. Ivo Vrečar.

★ Pomanjkanje duhovnikov v Dalmaciji je tako občutno, da je več župnij izpraznjenih. Zato prosijo Dalmatinci za duhovnike iz drugih škofij. Posebno si žele takoj duhovnika v Novem gradu zadrške nadškofije (2.000 duš). Dobrodošel bi tudi vpokojeni duhovnik, ki bi mogel vsaj najpotrebnejše opravljati. Pojasnila daje škofijski ordinariat v Sibeniku.

★ Španski poslanik v Zagrebu. Včeraj je prispel v Zagreb španski poslanik na našem dvoru Don Fernando Aleala Galiano Cond

V lokalu,
v katerem ni „Slovenca“, tudi
ni mesta za našega človeka.

Zahtevajte „Slovenca“ povsod.

Tories in se nastanil pri Cuvaju, častnem španskem konzulu.

★ Imenovanje. Za vodjo propračunskega oddelka prosvetnega ministrstva je imenovan g. Pavel Florč.

★ Praktični sadjar. Izpod peresa znanega strokovnjaka M. Humeka je po svoji obširnosti in stvarni temeljitosti pravca zlati knjiga za našega sadjereja. Ta sijajna zbirka, ki jo brez skode pač ne bo mogel pogrešati slovenski ekonom, ne daje samo tisočere, na bogatih praktičnih izkušnjah temelječe nasvete in napotke, temveč uvaja na nazorni in izčrpen način bralca v skrivno žitje sadnega drevja, tega še vedno ne dovolj priznanega in izrabljenega bogastva naše zemlje. Obsežna knjiga, ki šteje nad 400 strani in jo bogati 24 barvanih in 90 tekstnih slik, se prodaja kljub lo-gati opreči po ceni 80 Din v založbi Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani.

★ Za častnega občana je imenoval obč. odbor občine Dane narodnega poslanca g. K. Škulja v priznanje njegovega neumornega delovanja za prosvet gospodarstva prebivalstva.

★ Slovenci v Avstriji. V ozemlju med Spielfeldom in Lučanami še živi več tisoč Slovencev, ki pa so v narodnem in tudi verskem oziru zelo zanemarjeni. Pri posameznikih se še vzbuja narodni čut in taki prihajajo čez mejo k našim gg. župnikom in si naročajo Mohorjeve knjige „Slov. Gospodarja“. Glasniki in drugo berilo. Dobro bi bilo, če bi Prosvetna zveza stopila v stik z gg. duhovniki v naših obmejnih krajih in bi organizirala pošiljanje slovenskega berila v te kraje.

★ Nov vlak na progi Maribor—Ormož in Čakevec? Sliši se, da namerava ljubljanska železniška direkcija vpeljati nov opoldanski vlak iz Maribora do Ormoža in nazaj. O potrebi tega vlaka pač ni izgubljeni besed, saj se še spominjamo na velikanski promet, katerega so imeli predvojni madžarski brzovlaki ob istem času, ki so radi frekvence postajali celo na vsaki stajski postaji, kakor n. pr. v Središču, pri Vel. nedelji in Moškajncih. Ker tvori Središče samo, kot zelo prometna točka, važno trgovsko središče, odkoder se izvaža na stotine vagonov sadja, vina, moke, lesa itd. bi bilo želeži, da bi vozil novo vpeljeni opoldanski vlak do Čakovca, ki je istotako velevažen prometni center. Na to progo gravitirajo vsi kraji vzhodne mariborske oblasti ob medmurski meji, kakor tudi Medžimurje samo in obmejno Hrvaško do Varaždina. Opoldanski vlak bi bil potreben tembolj, ker spodnji deli mariborske oblasti nimajo nobene prometne zveze od osme ure zjutraj do četrte ure popoldne. Promet bi gotovo poplačal stroške, kateri bi narasli železniški upravi s podaljšanjem vožnje od Ormoža do Čakovca, ljudstvu pa bi bilo s tem zelo ustroženo.

★ Za Sibenškega župana bo izvoljen zemljoradnik oblastni poslanec Dane Škarica, za podžupana pa dr. Marko Kožul.

★ Gozdni požar. Še dva dni gori hosta med železniško progo med postajama Sava in Zagorje. Začelo je goriti že v soboto, pa ognja ne morejo pogasiti, ker je vsak dostop onemogočen vsled silne strmine. Ne ve se, ali je zažgala lokomotiva ali pa zlobna roka. Ogenj pospešuje suha trava in veljavno vreme.

★ Cerkevni tat prijet. 24. t. m. je v župno cerkev na Krki prišel tat in vlomil v nabiralnik pri velikem oltarju. Vendar je nabiralnik tako umetno izvršen, da ni prišel do denarja. Najbrže je isti tat, ki so ga isti dan zvečer prišli v Simehu pri Žužemberku, ko je tudi odpiral nabiralnik v cerkvi. V Simehu je cerkovnik, po večernem zvonjenju, slučajno zaposlen v bližnji cerkvi, slišal sumljivo praskanje v cerkvi. Nato opozori može, ki so cerkev preiskali in našli pod oltarjem sv. Ane moža, starega kakih 50 let, ki je ravnokar z dietom odprl nabiralnik pri sv. Ani. Denarja ni imel časa pobrati. Zločinca je bil izročen orožništvu.

★ Zopet požar na Savskem pradu. Pred tednom smo poročali o požaru v pradu na Savi, ki je uničil precejšnjo prostornino stolje nekaterim posestnikom. To nedeljo se je tudi požar spet pojavil in je gorelo skozi celo popoldne pod vasjo Kliča. Izgleda, da gotovi elementi namenoma požigajo suho travo v prolih, ne da bi se zavedali, kakšno posledico lahko nastanejo v slučaju, da veter занese gorečo plast v eno bližnjih vasi. Tako postopanje je obsojano vredno, kakor tudi morebitna brezbrzičnost onih, ki se doli za Savo sprehajajo, pa metajo eventuelno goreče cigaretna odpadke proč v suho slamo. — Predmetni požar v nedeljo je uničil nekaterim posestnikom vso stelo, škoduje pa tudi drevju.

★ Dražba lava. V petek, dne 30. marca 1927, ob 9 zjutraj se odda pri okrajnem glavur-

ju za ljubljansko okolico na javni dražbi v zakup občinski lov občine Dobrova za dobo 5 let, to je za čas od 1. aprila 1928 do 31. marca 1933. Dražbeni pogoji so na vpogled med uradnimi urami pri okrajnem glavurstvu za ljubljansko okolico.

★ Smrt otroka v ognju. V vasi Raslini pri Sibeniku je padlo v ogenj dveletno dete Ivana Orbelja. Dete je radi hudih opeklin takoj umrlo.

★ Samoumor. Včeraj se je vrge v Zagrebu pod vlak 30 letni Ivan Undrič iz Zagreba. Kolesa so mu odrezala glavo.

★ Mati zaklala lastno hčer. V vasi Vrca pri Gornjem Vakufu se je dogodila strašna družinska žaloigra. Zinka Milanović je prišla k svoji materi Ermini Hajdarović, s katero se že več let nista razumeli. Ob priliki tega obiska je prišlo do prepira, med katerim je Ermina zagrabila za nož in zabodla svojo hčerko. Zinka je v strašnih mukah umrla.

Na ugodnejši nakup

oblačil lastnega izdelka nudi
turdka JOS. ROJINA, Ljubljana

★ Opozorjamo trgovce in živinorejce na današnji oglas »Govedomedike«, jugoslovanske razpošiljalnice preparatov za govedo, konje in prešiče v Mariboru.

★ Ameriški rojaki se obračajo na Gospodarsko pisarno dr. Ivan Cernec v Ljubljani, Miklošičeva 6, ker so prepričani, da so njih zadeve najbolje zastopane. Dobre zveze tu in v Ameriki so uspeh.

★ Urejena prebava in zdrava kri se doseže z dnevno uporabo pol čaše naravne »Franz-Josef-grenčice«. Strokovni zdravniki za motenja v prebavi hvalijo »Franz-Josef« vodo, ker pospešuje delovanje želodca in čreva, poživlja menjavo snovi, osvežuje kri in omiljuje razdražljivost živcev. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

Vjesnik Srečec prične v prihodnjih dneh izhajati v Zagrebu. List bo svoje naročnike obveščal o vseh loterijskih zrebanjih v naši državi, pa tudi rezultate zrebanj večjih zunanjih loterij bo redno objavljati. Vrh tega bo vsak lastnik vrednostnih papirjev v tem časopisu našel vse potrebne nasvete. Na ogled se naroči list pri upravi »Vjesnika Srečec, Zagreb, Preradovičev trg 5.

★ Sanoform za dame v vseh lekarnah in drogerijah! Proizvajalec: Chemotechna, Mestni trg 10.

Radičovo predavanje v Ljubljani

Le redkokdaj obišče voditelj Hrvatske seljaške stranke g. Stjepan Radič Ljubljano in vsak njegov obisk pomeni tu senzacijo za njene prebivalce, pa naj se smatra to kot prilika za demonstracije proti njemu ali pa za manifestacije in ovačje.

Včerajšnji njegov prihod v Ljubljano sicer ni imel političnega značaja, vendar je povzročil toliko podrobnih zanimivosti, da ima Ljubljana vsaj za nekaj dni obilo snovi za pogovore in tudi za šale.

Stjepan Radič je prišel v Ljubljano z včerajšnjim popoldanskim vlakom. Spremljala sta ga sin Vladimir in dr. Maček. Po njegovem prihodu so ga takoj okupirali tukajšnji samostojni demokrati, tako, da pravi Radičevi politični prijatelji gg. Pucelj, Prepeluh in drugi skoro blizu niso mogli.

Tako nekako ob pol šestih zvečer se je nenadoma pojavil v unionski kavarni v družbi z dr. Mačkom in nekaterimi hrvatskimi časnikarji. Vsedel se je k mizi nasproti blagajne. Svede je postal takoj predmet radovednih ljubljancev. V kavarni so vsi gostje obrnili nanj svojo pozornost in celo nekaj tarokistov je takoj nehala igrati, ko se je pojavil Radič. Pod vsemi tremi okni kavarne, skozi katere so ga mogli videti, se je trlo radovednih obrazov, vsi pa so bili dobro razpoloženi in ubrani v nasmeh. Kmalu za Radičem sta prišla v kavarno — dr. Kramer in dr. Žerjav. Prvi je sedel na levo stran, drugi pa nasproti Radiču. Na desno stran se je kasneje pridružil še g. Pucelj, dočim je g. Prepeluh kibical bolj s strani. Ko je neki ljubljanski esdeesar videl to družbo, se je malo namrdnil in je le počasi kapiral zadevo. Reče je bil s svojimi mislimi še vedno v l. 1925. in 1926., ko je dr. Žerjavovo časopisje strastno napadalo Radiča.

Radič je najprej dal nekaterim časnikarjem razne izjave, pojavil se je tudi risar, ki je skušal vso družbo ujeti na papir. Nekako ob šestih zvečer je prišel še fotograf in hitro naperil svoj aparat na Radiča, toda še predno se je zabliskalo, se je dr. Žerjav že umaknil iz Radičeve bližine in prisedel k dr. Kramerju, nasproti Radiču.

Nato so slovenski voljaki, odšli v glavno dvorano, Radič sam pa jim nekaj minut kasneje sledil.

V glavni dvorani sta se na najbolj vidni mesti vsedla dr. Kramer in dr. Žerjav, dočim so se naši konstituiji v svoji skromnosti stisnili bolj v ozadje. Pred govorom so Radiča še enkrat fotografirali.

Potem je Radič pričel govoriti. Tih, zato, da se bolj naglašeni stavki jasneje izražajo v plohi urejenih besed in nesistematično urejenih misli. O vsem mogočem. O človečanstvu, ki je v Evropi zmagoval; o levicarskih strankah, ki so misel o krvavi revoluciji opustile, niso pa opustile programa in svobodoljubnosti; o eslaški demokraciji in konstituiji med

Lahkomiselnost

Iz lahkomišelnosti si nakopljemo revni ljudje več zla kot iz zlobe in premišljenosti. Koliko lepih prilik, da bi si opomogli, gre mimo nas, pa jih ne zagrabimo. Kolikokrat nam proži usoda roko, pa je ne vidimo. Ko pa je prepozno, se kesamo, se kregamo, zabavljamo in se jezimo sami na se, češ, zakaj smo bili tako slepi, tako malomarni, tako neumni. Zopet nam sreča nudi lepo priliko, da se okoristimo. Dne 25. marca se bo vršilo zrebanje II. stadion-ske loterije. Ne pozabite, da je treba, če hočete zadeti, za vsako loterijo srečk. Zadenete pa pri tem zrebanju lahko: vilo Stadion, kolo, dve kolesi, več koles in pa šivalni stroj, dva stroja, več strojev ter še mnogo izvrstnih žepnih in stenskih ur. Če ne marate doživeti vesele ure, ki Vas bo nad vse prijetno iznenadila, in če se hočete jeziti 25. marca, zakaj ste bili tako neumni, da niste kupili nobene srečke, potem Vam ne moremo reči drugega kot:

Le jezite se!

SDS in HSS. Ta zveza sicer ni še formalno izgrajena, pač pa je stvarno. Podobna da ji je zveza med angleškimi liberali in Labour-party. V Angliji bodo konservativci izgubili pri volitvah večino.

Naša država je izmučena in mora na nova pota. Sigurnost, mir, to je glavno. Amerika noče ruskega komunizma, tako kot Anglija ni marala francoske revolucije. Učiti se moramo od velikih narodov. V Ameriki dela Ford zelo dobro. Banka, to je krokodil. Ford ne mara bank. V Ameriki je Hoover sedaj zelo pаметen in velik gospod. Ta razume gospodarstvo in bo zato tudi predsednik Zedinjenih držav. Pa kaj, ko v belgrajski skupščini ni mogoče govoriti o tem. Ves parlament ti uide, če mu hočeš to povedati. V Ljavani se je sedaj vršila važna konferenca. V Ameriki nihče ne k-mandira, tam gre vse sporazumno. V Ameriki je 700.000 Jugoslovancev. To bi bila naša naj-ugodnejša vez z Ameriko, ki regulira ves svet. Ameriški Slovenci so dali nekaj uglednih katoliških škofov in dobrih duhovnikov, Srbi nekaj velikih mož in nekaj pozerjev, Hrvatje pa nekaj od obojih. Pa sedaj bo vse narobe, ker misli belgrajska cincarska porodica poslati v Washington za poslanika nekoga Purica in to samo zato, ker je poročil Pašičevo hčer.

V tem stilu je šlo dalje. Polno dobro uspehi domislic, humorja, sem pa tja kaka tipična Radičeva obrevščina ob popez, semtertja kaka anekdota pa zopet politika. O Veliki Britaniji, Indiji in Ghandiju, o ruskih boljševikih, ki da so njemu — Radiču — obljubili, da bodo branili Jugoslavijo pred Italijo, o cincarskih v Belgradu, ki hočejo konfiscirati vsakemu močgane, o Sloveniji, ki sta ji iztaknjeni obe oči — Trst in Gorica, o jugoslovanski kulturi, ki jo moramo zelo gojiti, o Indoevropejcih, o solncu, mesecu in zori, o Evropi, ki je ekonomski Babilon, o davkih, globah in lakoti, o carinskih mejah itd.

Svoje predavanja je zaključil z apoteozo Velike Jugoslavije, ki ji bo priključena tudi Belgarija in ki bo član evropske federacije držav in carinske unije. Radič je govoril dobro uro.

Da je bila pri Radičevem govoru dvorana polna, se razume samo od sebe. Tudi je žel precej aplavza, dasi največ s strani tistih, ki so mu še pred dvema letoma v Narodnem domu žvižgali.

Po predavanju je odpeljal Radiča s svojim avtomobilom dr. Rape, tajnik SDS.

Ljubljana

NOCNA SLUŽBA LEKARN.

Drevi imajo nočno službo: Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški.

○ Nova stanovanjska hiša. Med ljubljanskim dvorom in novo palačo Pokojniškega zavoda bo sezidalo ravnateljstvo drž. železnice v Ljubljani štirinadstropno hišo, ki bo obsegala 16 stanovanj za železničarje. Z zgradbo prično začetkom marca in bo do jeseni hiša gotova.

○ Umrla je gospa Franja Černe, bivša kramarica. Pogreb se vrši v torek ob 5. uri popoldne iz hiše Florijanska ulica 38.

○ Pokopali so minulo nedeljo popoldne ob številni udeležbi ljubljanskega občinstva gdno. Margar. Ševčik, hčerko uglednega ljubljanskega trgovca in hišnega posestnika g. Fr. Ševčika.

○ Umrl je g. Ivan Tepina, član društva trgovskih in podjetniških uslužbencev. Pogreb se je vršil v nedeljo popoldne. Objava osmrtnice je izostala po neljubi pomoti.

○ Kap je zadela v nedeljo opoldne g. Iv. Rozmana, slugo II. državne gimnazije. Bil je takoj mrtev. Pokojni je bil znan posebno kot lovec in je bil dolgo vrsto let odbornik-gospodar Slov. lovskega društva. V soboto zvečer se je še udeležil proslave 50letnice predsednika Slov. lovskega društva gosp. dr. Lovrenčiča. Pogreb bo danes ob pol štirih popoldne.

○ Člane Slov. lovskega društva naprošamo, da se udeležijo pogreba pokojnega od-

Gospodarstvo

Bavksit in aluminij

Aluminij postaja vedno važnejša kovina. V letu 1900 do 1913 se je produkcija posmerna, od 1913 do 1920 pa je zopet narasla za 200 odstotkov. Pričakovati pa je še večje uporabe aluminija v najrazličnejših industrijah.

Tudi naša država ima v Dalmaciji velike rudnike za bavksit, ki je ruda, iz katere se dobiva aluminij. V večjih količinah producirajo na svetu bavksit le še severnoameriška Unija in Francija (circa 400.000 ton letno) ter britska Guayana (1925 180.000 ton) in Italija, kjer pa produkcija nazaduje in je že lani naša država producirala več bavksita kakor Italija.

Naša produkcija stalno narasča: tako je znašala leta 1919 samo 1213 ton, leta 1920 pa je 19.117 ton, nato je 1921 padla na 10.210 ton, nakar je narasla 1922 na 31.290 ton, 1923 je ponovno padla na 26.577 ton. Leta 1924 je znašala 18.485 ton, najbolj pa se je povzpela (1925) na 79.032 ton. Leta 1926 smo producirali že 131.828 ton v vrednosti 12,2 milijona dinarjev. Zaposlenih je bilo pri tej produkciji 566 delavcev. V svetovni produkciji zavzema naša država četrto mesto. Za 1927 imamo podatke samo za prvih deset mesecev: produkcija je znašala 97.387 ton. Za leto 1927 je torej računati približno s produkcijo 120 tisoč ton, kar pomeni napravn 1926 nazadovanje za circa 12.000 ton.

Za predelavo bavksita imamo v Mostah pri Ljubljani državno tovarnico (v najemu jo ima sedaj inž. Liesinger z Dunaja), ki pa izdeluje samo aluminijeve polfabrikate, ti se pa skoro vsi izvažajo naprej v predelavo. V prvih desetih mesecih lani je ta tovarna konzumirala circa 14.100 ton bavksita. Istočasno smo izvozili večino produkcije: 90.917 ton (da je odaja v tuzemstvu in inozemstvu večja kakor produkcija, je pripisovati se velikim zalogam iz prejšnjih let). Po vojni smo izvažali sledeče količine bavksita: 1920 281 ton, 1921 2949 ton, 1922 38.315 ton, 1923 8360 ton, 1924 —, 1925 53.704 tone in leta 1926 96.715 ton. Največ smo izvažali bavksit leta 1926 v Unijo, 62.700 ton, potem v Holandijo 28.270 ton in v Nemčijo 5700 ton. Lani pa je šlo izredno mnogo bavksita v Nemčijo.

Da Amerika uvaža od nas toliko bavksita, je dokaz, da njena produkcija ne zadostuje za njen konzum. Zato se Amerikanci zelo zanimajo za ležišča bavksita v Dalmaciji, zlasti za še neizkoriščena.

Vsa ameriška produkcija je kontrolirana po družbi Aluminium Co. of America, kakor je vsa kanadska produkcija v rokah Al. Co. of Canada. Ravnotako je vsa angleška, nadalje vsa švicarska, vsa francoska produkcija v rokah po ene same družbe; 80 odstotkov nemške produkcije ima družba Ver. Aluminiumwerke (konzern Viag). Zato se med temi družbami bije zlasti zadnje čase velik boj za sirovi bavksit. V svrhu eksploatacije je madjarskega pa tudi našega bavksita se je ustanovila družba »Bauxite A. G. (pod nemško kontrolo), da vzame Amerikancem tla.

Zaenkrat se vsi trudi trudijo zagotoviti si eksploatacijo čim več ležišč bavksita.

Smerni našega izvoza. V letu 1927. je šel naš izvoz v glavnem v sledeče države: Italija 24,24 odstot., (1926 25,07 odstot.); najvažnejši predmeti: stavbni les, jajca, goveda; Avstrija 22,64 odstot. (1926 20,59); svinje, goveda, svinje meso); Češko-slovaška 11,35 odstot. (1926 12,01); koruza, pražiči, pšenica; Nemčija 10,6 odstot. (1926 9,27 odstot.); baker, humelj in jajca; Grčija 9,68 odstot. (1926 7,39 odstot.); drobnica, goveda, žito; Madjarska 7,63 odstot. (1926 4,74 odstot.); stavbni les, koruza, drva; Švica 3,38 odstot. (1926 3,79 odstot.); jajca, sveže meso, opiji; Francija 2,76 odstot. (1926 2,41 odstot.); baker, stavbni les in celuloza; nadalje smo izvažali v Anglijo 1,31 odstot. (1926 0,57), Egipt 0,84 odstot. (0,71 odstot.), Unia 0,75 odstot. (0,64 odstot.), Poljska 0,5 odstot. (0,25 odstot.), Romunija 0,5 odstot. (0,10 odstot.). Iz teh podatkov je razvidno, da se naš izvoz začel razvijati tudi v druge države, ne samo k najbližnjim sosedom. To dokazuje tudi dejstvo, da je lani kupovalo pri nas 57 držav napram 42 v letu 1926. V prvih 10 držav je šlo lani 95,03 odstot. našega izvoza (1926 96,14 odstot.), v ostalih 47 držav pa 4,97 odstot. (1926 3,86 odstot.).

Izprenembe v trgovskem registru. Vpisi: »Jugorekame, družba z o. z. v Ljubljani (5.000 Din); poslovalna družba (Kranjska hranilnica); Filip Rubel, dr. z o. z. v Ljubljani (50.000 Din); trg. z razglednicami; poslovalni Jožica Bonač, Filip Rubel); »Tilac, lesni produkti, dr. z o. z. v Mostah pri Zirovnici (25.000 Din); poslovalna Franjo Hočevar); izbrisa: Tvarnica kovinskih izdelkov Sajovic & Komp. (obrat opuščen); Vnovčevalnica za živino in mast v Ljubljani (likvidacija končana).

Lavrenčič & Co., industrijska in trgovska družba z o. z. v likv. v Ljubljani, je preklekala razid družbe, ustavila likvidacijo.

Vpisi v zadržni register. Mlekarska zadruga v Črni, r. z. z o. z.; Gospodarska poslovalnica osebja ljubljanske železniške direkcije v Ljubljani, r. z. z o. z.; Stavbna zadruga »Delavski dom v Šiški, r. z. z o. z.

Saturus, d. d. v Ljubljani, sklicuje občni zbor za 10. marec ob 11. v sejni dvorani zadržne gospodarske banke (bilanca); volitev uprave in nadzorstva).

Dohava drv za madjarske državne železnice. Kakor poročajo iz Budimpešte, nameravajo madjarske državne železnice začeti marca t. l. razpisati ofertalno licitacijo za 13.000 vagonov drv.

Koncentracija kapitala v Nemčiji. Iz revije »Wirtschaft und Statistik« posnemamo o koncentraciji v nemškem gospodarstvu naslednje podatke: Dne 31. oktobra lani je bilo imelo 12.008 nemških delniških družb kapitala 18, oz. 17,5 milijonov

mark. Od teh pripada koncernom 2106 družb s kapitalom 11,5, oz. 10,8 milijard mark. Skupno torej imajo koncerni 63, oz. 62 odstot. vsega delniškega kapitala. Najmanj imajo koncerni razmaha v lesni industriji (3 odstot.), potem v poljedelstvu, nato slede: usnje 30 odstot., železo, jeklo 33 odstot., papir in celuloza 35 odstot., tekstilije 37 odstot., kavek, stroji 45 odstot., premog 90—95 odstot., krali 100 odstot., velike železarne 81 odstot., kemična 78, elektrika 81 odstot.

Koncentracija v nemški avtomobilski industriji. Kakor poročajo berlinski listi, je prevzel Opel večino deince Elite-Diamantwerke, ki izdeluje poleg avtomobilov tudi kolese.

Obročna trgovina. Kakor povsod v Evropi tako tudi pri nas financiranje konzuma ne more dobiti velikega razmaha. V Ameriki pa je razvoj že daleč pred nami. L. 1926 je znašal promet detajlne trgovine 38 milijard dolarjev, od tega odpade na obročno trgovino 12 odstot., ali 4,5 milijarde dolarjev. Tudi v Angliji se je obročna trgovina zelo razširila: saj se 60 odstot. avtomobilov proda na obroke, v Kanadi pa prodajo celo 83 odstotkov avtomobilov na obroke. Tudi v Franciji in južni Afriki se v vedno večji meri razširja obročna prodaja. S financiranjem konzuma stojimo, kakor pravi Amerikaneec prof. Seligmann, na pragu nove gospodarske revolucije. Splošno se brekajo gospodarski strokovnjaki za financiranje konzuma celo n. pr. znani angleški bančnik McKenna, predsednik Midland-banke.

Borza

Dne 27. februarja 1928.

DENAR.

V deviznih kurzihi ni bilo znatnih izprememb. Berlin se je uvrstil na 1358,50, London od 277,50 — 277,50. Privatno blago je bilo samo v devizi Trst, deloma pa tudi v devizi Newyork.

Devizni tečaj na ljubljanski borzi dne 27. febr. 1928

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 23. ll.
Amsterdam	—	22,89	—	—
Berlin	1357,00—1360,00	1358,50	1357,50	—
Curih	1093,50—1096,50	1095,00	1095,00	—
Dunaj	799,85—802,85	801,35	801,35	—
London	277,14—277,94	277,50	277,50	—
Newyork	56,77—56,97	56,87	—	—
Pariz	222,82—224,82	223,82	—	—
Praga	168,28—169,08	168,68	168,68	—
Trst	300,20—302,20	301,20	301,18	—

Zagreb. Amsterdam 22,86—22,92, Berlin 1357 —1360, Curih 1093,50—1096,50, Dunaj 799,85—802,85, London 277,14—277,94, Newyork 56,77—56,97, Pariz 222,82—224,82, Praga 168,28—169,08, Trst 300,20—302,20.

Belgrad. Amsterdam 22,84—22,90, Berlin 1357 —1360, Budimpešta 992,50—993,50, Curih 1093,50—1096,50, Dunaj 799,85—802,85, London 277,14—277,94, Newyork 56,77—56,97, Pariz 222,82—224,82, Praga 169,08—169,28, Trst 300,24—302,24.

Curih. Belgrad 9,135, Berlin 124,02, Budimpešta 90,80, Bukarešt 3,20, Dunaj 73,25, London 25,375, Newyork 519,35, Pariz 20,43, Praga 15,375, Trst 27,49, Solija 3,75, Varšava 58,30, Madrid 87,75.

Trst. Belgrad 33,17—33,20, Curih 362,50—364,50, Dunaj 263—269, London 92,07—92,12, Newyork 18,86—18,87, Pariz 74,15—74,25.

Dunaj. Devize: Belgrad 1248,05, Kodanj 190,20, London 34,61925, Milan 37,585, Newyork 709,50, Pariz 27,915, Varšava 79,545, Valute: dolarji 708, angleški funt 34,58, francoski frank 28, dinar 1240, češkoslovaška krona 2101.

Praga. Devize: Lira 178,75, Belgrad 59,35, Pariz 132,75, London 164,70, Newyork 33,74375.

Dinar: Newyork 175,75, Berlin 7,365, London 277,70.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Na tržišču vrednostnih papirjev v Ljubljani ni izprememb. Državni papirji so v Zagrebu še bolj pa v Belgradu tendirali slabše pri srednjem prometu. Bančni papirji v Zagrebu neizpremenjeni. Med industrijskimi papirji so se uvrstile Vevče, dočim je Trboveljska popustila.

Ljubljana. Celjska 164 den., Ljublj. kreditna 135 den., Prashediona 880 den., Kred. zavod 165 d., Vevče 135 den., Kranj. ind. 320 den., Ruše 265—280, Stavbna 56 den., Šešir 125 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 91,25, agrari 58, vojna odškodnina 455—456, marec 458, april 462 bl. dec. 478—480, Hipo 65, Jugo 96,25—96,50, Prashediona 880—882,50, Ljublj. kreditna 135, Sečera 520—555, Drava 510 den., Slavonija 14,50, Trbovlje 507,50—520, Vevče 142.

Belgrad. Narodna banka 6375—6400, vojna odškodnina 450,50, 452, 451,50 (2150), ult. marc 456 (1060), ult. april 459, 457 (2000), Brodar. društvo 500—515, Tob. srečke 90, 7% invest. posoj. 91,50 (1470), agrari 58,50 (350).

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 85,50, Zivno 110, Hrv. esk. 5,75, Jugo 11,85, Alpine 40,05, Leykam 10,80, Trbovlje 64,40, Ruše 35,25, Slavex 180, Slavonija 1,64.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Smrekove deske I. II. od 17 cm naprej media 24 fko vag. meja 1 vag. po 600; zaklj. 1 vag. Tendence neizpremenjena.

Dež pridelki (vse samo ponudbe, slov. post. plač 30 dni. dob prompt): Pšenica 78—79 kg 2% baška 390—392,50, slav. 380,50—387,50, moka 0 9 vag. bl. fko Ljubljana plač. po prejemu 530—535, oves baški zdrav rešetan 300, koruza baška febr. 287,50—292,50, marec 292,50—295, april 297,50—300, maj 302,50—305, činkvantan 297,50—303; zaključki: —. Tendence čvrsta.

Novi Sad. Pšenica bač. 387,50—342,50, gor. ban. 335—340, sr. 340—345, rž bač. 305—315, ječmen bač. 295—305, mac. 240—245, oves bač., ban. sr. 250—260, koruza bač. 247,50—255, marec-april 257,50—265, april-maj 260—267,50, par. Vršac 255 —260, ban. marec-april 257,50—265, sr. 247,50—255, par. Indija 250—255, marec-april 257,50—265, moka 0 g in gg 475—485, št. 2 455—465, št. 5 435—445, št. 6 370—380, št. 7 300—310, št. 8 225—240, otrobi: bač., sr. 210—220, slav. 200—210, fižol bač. beli 360 —365, Tendence neizpremenjena. Promet: 7 vag. pšenice, 35 vag. koruze, 10 vag. moke, 2 vag. otrobov.

Budimpešta (terminalska borza), 27. febr. Tendence izpremenljiva. Pšenica marc 31,24, 31,36, zaključek 31,36—31,38, maj 32,20, 32,36, zaklj. 32,36—32,38, okt. 30,04, 30,14, zaklj. 30,16—30,18, rž marc 30,04, 30, zaklj. 30,02—30,04, maj 30,36, 30,32, okt. 25,12, 25,22, zaklj. 25,20—25,22, koruza maj 26,80, 26,86, zaklj. 26,84—26,86, julij 27,22, zaklj. 27,24—27,26.

Za duha in srce

Svetost materinščine

V januarski številki »Hochlanda«, vodilnega obzornika nemških katoličanov, objavlja Karl Muth članek o veri in jeziku. V uvodu ugotavlja, da je jezik organsko zraščan z religioznim življenjem, in sicer en sam jezik za vsakega človeka, namreč materinščina. Jezik ni le občilo, ne, v materinski besedi je vsebina, zvok, čustvo, življenje. Zato more le po mater. jeziku dotehati človeku pristna in polna vsebina religije. To načelo je cerkev v svojem nauku, in vsaj v najlepših svojih dobah tudi v praksi uveljavljala. Kako so ga nemški katoličani spoštovali, so izpričali v dobi okoli 1900, ko je stara Prusija hotela vsiliti poljskim katoličanom v šolo nemški verouk, v cerkev nemški govor. Takrat se je dvignil nemški episkopat, vstal je centum, za njim kulturne organizacije nemških katoličanov, zagibale so se milijonske mase, da branijo poljske katoličane proti nasilju nemške vlade.

Ljudstvo, ki je heroično prevzelo nase psovko brezdomovinstva, ima sedaj, ko Italija prepoveduje nemški verouk v nemškem južnem Tirolu in vpeljuje italijanski verouk, pravico, da vpraša kompetentne činitelje: »Custos, quid de nocte?« Pretresljivo je, da med 40 milijoni italijanskih katoličanov ni skupine in ga ni človeka, ki bi povzdignil glas za verske pravice nemške manjšine v Italiji! Strašno je pomisliti, da se noben italijanski škof ni še zgani! Katoliški Nemci, lajki, duhovni in škofje imajo pravico, da apelirajo na najvišje mesto, v katero še zaupajo, da bo uveljavilo naravne pravice naroda v cerkvi.

—o—

Jules Verne - dober katolik

(K 100 letnici rojstva.)

V Parizu je ravnokar izšla knjiga M. Alote de la Fuije: Jules Verne. Sa vie, son Oeuvre Edition Kra, 1928. Posnemamo odtod nekatere zanimive podatke:

Jules Verne nekaj mesecev pred smrtjo (1905).

Jules Verne se je rodil 8. februarja 1828 v Nantesu, velikem rečnem pristanišču od stare francoske odvešniške rodbine. Prestati je moral prav težek boj z očetom, ki ga je poslal v Pariz študirat na juridično fakulteto. Mladenič ni hotel postati notar ali odvetnik, ker je 12. let poskušal srečo kot častnik, pesnik, dramaturg, borzni mešetar, predno je slučajno odkril svoj pravi poklic: roman čudovitih, a znanstveno utemeljenih dogodivščin.

Jules Verne je prvi ustvaril znanstveni roman. Pripomogel je kakor nihče drugi k napredku naše tehnike. »Ljudje bodo uresničili vse, kar je v stanu domisliti človeški razum«, je pisal J. Verne očetu, kadar mu je ta očital »80 tisoč kilometrov pod vodo: kot »bedasto neverjetno pravljico«. Baš takrat je čital mal ameriški deček na marylandski obali »Nautilusovec« doživljaje. »Postal bom kapitan Nem, če bom zrastel,« je sklenil. Leta 1898. je izumil ta deček, Symon Leyk po imenu, prvo podmornico in je spaval v ocean! Spisal je znano knjigo: »Podmornice v miru in vojni«. Njen zaključek stavek glasi: »J. Verneove sanje so postale resnice«. Marsikateri izumitelj je že ponovil te besede in veliko J. Verneovih sanj še čaka na uresničenje. Jules Verne je moj vodnik! — je rekel Byrd, ko je letel na severni tečaj. Več afrikanških raziskovalcev prizna, da jim je dal J. Verne prvo pobudo za pot v črno deželo.

Toda glavna pisateljeva zasluga je visok moralen duh, ki tvori poglavitni znak vseh njegovih spisov. Ni v Evropi pismenega otroka, ki ne bi poznal »Otrok kapitana Granta«. Mladina ne ceni umetnosti, temveč pristranost pripovedovalca. Zato je velikega pomena plemenit idealizem, ki odlikuje vse J. Verneove junake in njegove knjige se čitajo najraje v starosti, ki je posebno dovzeta za vtise in

misli, in malokateri drug pisatelj ima enak vzgojen pomen.

J. Verne ima med svojimi junaki najrazličnejše ljudi: od Rusov in Indijcev do Francozov, Angležev, Amerikancev. Samo Nemci mu niso bili všeč, a to je umljivo po nesrečni vojni l. 1870. Zdaj ob 100 letnici je napadla J. Vernea fašistovska »Action Française«, češ da so vsi njegovi junaki samo Angleži, Francozi pa služijo za kuharje in lakaje, češ da meri stopinje po Fahrenheit in rabi funte, milje ter unce namesto metrov in gramov. Toda to je neupravičeno. J. Verne je pač visoko cenil angleško delavno vztrajnost in jo hotel postaviti svojim nekoliko lahkomišljenim rojakom za zgled. J. Verne pa je bil visoko nad ozkosrčnim nacionalizmom radi svoje globoke katoliške zavesti. Kdor čita njegove knjige, vzljubi vse narode. Noben pisatelj ni popisal s tako srčno vnemo težavno delovanje katoliških misijonov v najdivjih deželah na svetu kot on.

J. Verne je bil veren vse svoje življenje. Ostal je skromen na žalost častihlepne žene, ki je rada sprejemala goste, a jim ni mogla pokazati slavnega soproga. L. 1884. je stal J. Verne na višku slave. Obiskal je z lastno jadrnico Afriko, kjer ga je svečano sprejel tuniški bej, v Rimu je bil sprejet v Vatikanu. Doma v Amiensu pa je oddal zvečer na pisatelja strel živčno obolel zmeden mladenič. Bil je navdušen bralec J. Verneovih romanov in se je hudo kesal radi trenutne blaznosti. J. Verneu so morali izrezati kroglo iz noge in je ležal več mesecev. Ko je ozdravel, je zapustil veliko hišo in se naselil v mali uti na vrtu. Veliko je molil. Pred smrtjo 24. marca 1905 v 73 letu je bil pri spovedi in se je zahvalil duhovniku: »Čutim se prerojenega«.

Pravljica o židovskem pokolenju J. Vernea je izmišljotina ne povsem normalnega poljskega rabinca Sokolovskega, ki je obiskal pisatelja l. 1875. Sporočil mu je, da je njegovo ime Oljševeški (»Verne« je v stari francoščini jelša) in da je prodal židovsko vero za denar. »Moj Bog,« se je zasmel J. Verne, »pa ste me vendar razkrinkali. Ne izdajte, prosim, te skrivnosti.« — Zmeden tujec je ošel ves sreden. Na čudo noče ta pravljica umreti do današnjega dne, dasi so že objavili vsi uradni dokumenti o rojstvu in krstu, ki ne pustijo nobenega dvoma o J. Verneovem pravem francoskem krščanskem pokolenju.

Knjige in revije

Katoliški misijoni. Izšla je 6. številka. Iz vsebine: Misijonsko delo med Judi. Sodba (vseuč. prof. dr. Pieperja o slovenskih misijonarjih. Iz Ljubljane v Solun s fotografskim aparatom (urednik J. Godina). I. F. Baraga (ob 60 letnici — P. H. Brem). Poročila misijonarjev (pisma J. Kereca, p. Avbija, s. Kaverije Pirčeva, M. Berleca). Razgled (delo za misijone — delo v misijonih — razno). Slovensko misijonsko slovstvo. — Tudi v tej številki so zanimiva pisma naših misijonarjev z Vzhoda. S svežo živahnostjo je pisan urednikov potpis po jugu naše domovine. Mnogo izve iz njega tudi znanstvenik, predavatelj predohi pisec kraje in ljudi v vsem življenju. Razgled nam razazuje vse misijonsko delo zadnjih dni, dovolj pregledno in zanimivo. Zabava nas Stric Jaka (na platnicah), vzor popotnega junaka, v 138 slikah in skovanih verzih... Tako postajajo Katoliški misijoni od ne do dne privlačnejši, ker znajo prijetno družiti vsakovrstno vsebino v lep družinski list.

*

Handwörterbuch der Staatswissenschaften, ki se je začel l. 1923. nanovo obdelovati, je zdaj izšel v 8 zvezkih. Predstavlja skoro čisto novo delo. Izšel je pri Fischerju v Jeni. Cena, ki je znašala prej 290 M, še ni določena. Zlasti dobro so zastopane nacionalna ekonomija, nacionalnoekonomska politika, finančne vede, statistika, sociologija, drž in upravno pravo, gospodarsko pravo, trgovinsko in delovno pravo etc.

Das Dorf als soziales Gebilde: Beiträge von Gierlich, Kehren, Kirch u. a. 89 strani, založil Duncker & Humblot.

Die Religionen der Menschheit von dr. Anton Anwander. To je prvo sistematično delo te vrste v nemškem jeziku s katoliškega stališča. Francozi imajo Hubyjevo: Christus, Manuel d'histoire des religions, Angleži Mortindale: Lectures on the History of Religions (4 zvezki). Anwanderovo delo je pisano v lepem, nazornem jeziku, je jako pregledno strokovnoznanstveno na višini; pisano pa za vsakega izobraženega sploh. Izdal Herder, Freiburg, 1927, cena 16, oziroma 10 M.

Indienfahrten od P. Dahlmanna, najboljši katoliško delo o Indiji, indskih narodih, zgodovini in verstvu, je izšlo v drugi, čisto predelani in obogeteni izdaji pri Herderju.

Pomisli vendar! Včeraj so iz moje krème vrgli ven nekake pijanca; in ko sem si prizor nekoliko natančneje ogledal, sem opazil, da sem bil tisti — jaz sam!